

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

27 février 2023

PROJET DE LOI**relatif au transport d'hydrogène
par canalisations****Rapport de la deuxième lecture**fait au nom de la commission
de l'Énergie, de l'Environnement et
du Climat
par
Mme **Kim Buyst****Sommaire****Pages**

I. Discussion générale.....	3
II. Discussion des articles et votes	12
Annexe.....	19

Voir:**Doc 55 3077/ (2022/2023):**

- 001: Projet de loi.
- 002: Amendements.
- 003: Rapport de la première lecture.
- 004: Articles adoptés en première lecture.
- 005: Amendements.

Voir aussi:

- 007: Texte adopté en deuxième lecture.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

27 februari 2023

WETSONTWERP**betreffende het vervoer van waterstof
door middel van leidingen****Verslag van de tweede lezing**namens de commissie
voor Energie, Leefmilieu en
Klimaat
uitgebracht door
mevrouw **Kim Buyst****Inhoud****Blz.**

I. Algemene bespreking.....	3
II. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen	12
Bijlage.....	30

Zie:**Doc 55 3077/ (2022/2023):**

- 001: Wetsontwerp.
- 002: Amendementen.
- 003: Verslag van de eerste lezing.
- 004: Artikelen aangenomen in eerste lezing.
- 005: Amendementen.

Zie ook:

- 007: Tekst aangenomen in tweede lezing.

08980

**Composition de la commission à la date de dépôt du rapport/
Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag**
Président/Voorzitter: Christian Leysen

A. — Titulaires / Vaste leden:

N-VA	Wouter Raskin, Yoleen Van Camp, Bert Wollants
Ecolo-Groen PS	Séverine de Laveleye, Kim Buyst, Barbara Creemers Malik Ben Achour, Mélissa Hanus, Daniel Senesael
VB	Kurt Ravyts, Reccino Van Lommel
MR	Mathieu Bihet, Marie-Christine Marghem
cd&v	Nawal Farih
PVDA-PTB	Thierry Warmoes
Open Vld	Christian Leysen
Vooruit	Kris Verduyck

B. — Suppléants / Plaatsvervangers:

Sigrid Goethals, Tomas Roggeman, Anneleen Van Bossuyt, Kristien Van Vaerenbergh
Julie Chanson, Samuel Cogolati, Wouter De Vriendt, Albert Vicaire
Chanelle Bonaventure, Christophe Lacroix, Patrick Prévot, Laurence Zanchetta
Ortwin Depoortere, Nathalie Dewulf, Erik Gilissen
Michel De Maegd, Philippe Goffin, Benoît Piedboeuf
Jan Briers, Leen Dierick
Greet Daems, Raoul Hedeboom
Marianne Verhaert, Kathleen Verhelst
Vicky Reynaert, Joris Vandenbroucke

C. — Membre sans voix délibérative / Niet-stemgerechtigd lid:

Les Engagés	Georges Dallemagne
-------------	--------------------

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
cd&v	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
Vooruit	: Vooruit
Les Engagés	: Les Engagés
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkorting bij de nummering van de publicaties:	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné ce projet de loi en deuxième lecture au cours de sa réunion du 15 février 2023.

I. — DISCUSSION GÉNÉRALE

A. Questions et observations des membres

Mme Kim Buyst (Ecolo-Groen) annonce la présentation d'une série d'amendements (DOC 55 3077/005) tendant à modifier le projet de loi pour tenir compte des observations figurant dans la note juridique rédigée par les services de la Chambre à propos des articles du projet de loi à l'examen adoptés en première lecture (voir annexes 1 et 2).

Ces amendements concernent notamment les points suivants:

— les renvois à l'article 3 de la loi gaz sont remplacés par des renvois aux articles 3 à 7 de la loi gaz, dès lors que ces articles fixent conjointement les critères et la procédure pour l'octroi d'autorisations de transport dans la loi gaz;

— la consistance de la terminologie employée dans le texte est améliorée par l'utilisation systématique du terme "candidat" pour renvoyer aux entreprises qui déposent leur candidature en vue de devenir gestionnaire de réseaux de transport d'hydrogène. Dans l'article 2, les définitions d'"installation de transport d'hydrogène" et d'"utilisateur de réseau" ont été modifiées afin de renvoyer aux autres définitions de l'article 2. En outre, l'expression "jour ouvrable" est définie et l'expression "jour calendrier" est remplacé par le terme "jour";

— il est précisé à l'article 4 que les autorisations de transport d'hydrogène concernent l'ensemble des installations de transport d'hydrogène et pas seulement les canalisations. Cette modification est conforme à la formulation des autres articles du projet de loi et à la pratique en vigueur pour le gaz naturel;

— il est précisé à l'article 5 que la date d'entrée en vigueur de l'arrêté royal visé aux paragraphes 1er et 2 est en effet déterminante pour le délai d'application de l'arrêté royal du 14 mai 2022 pour l'octroi d'autorisations de transport d'hydrogène. Il est de surcroît précisé que c'est la ministre qui octroie les autorisations de transport d'hydrogène, y compris pour les extensions de réseaux existants, mais que pour ces extensions, elle peut seulement le faire sur la proposition de la CREG;

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsontwerp in tweede lezing besproken tijdens haar vergadering van 15 februari 2023.

I. — ALGEMENE BESPREKING

A. Vragen en opmerkingen van de leden

Mevrouw Kim Buyst (Ecolo-Groen) kondigt een aantal amendementen (DOC 55 3077/005) aan die tot doel hebben het wetsontwerp in overeenstemming te brengen met de opmerkingen van de juridische nota die door de diensten van de Kamer werd opgesteld over de in eerste lezing aangenomen artikelen van voorliggend wetsontwerp (zie bijlagen 1 en 2).

Deze amendementen hebben onder meer betrekking op volgende aspecten:

— de verwijzingen naar artikel 3 van de gaswet wordt vervangen door verwijzingen naar de artikelen 3 tot 7 van de Gaswet, aangezien deze artikelen samen de criteria en de procedure voor het verlenen van vervoersvergunningen in de gaswet bepalen;

— de consistentie van de terminologie in de tekst wordt verbeterd, met name door systematisch de term "kandidaat" te gebruiken wanneer wordt verwezen naar bedrijven die een kandidatuur indienen om waterstofvervoersnetbeheerder te worden. In artikel 2 zijn de definities van "waterstofvervoersinstallatie" en "netgebruiker" aangepast door naar de andere definities in artikel 2 te verwijzen. De term "werkdagen" wordt gedefinieerd en de term "kalenderdag" wordt vervangen door "dag";

— in artikel 4 wordt verduidelijkt dat de waterstofvervoersvergunningen betrekking hebben op alle waterstofvervoerinstallaties, niet alleen op pijpleidingen. Dit is in overeenstemming met de formulering van de andere artikelen van het wetsontwerp en met de praktijk voor aardgas;

— in artikel 5 wordt bepaald dat de datum van inwerkingtreding van het in paragrafen 1 en 2 bedoelde koninklijk besluit inderdaad bepalend is voor de termijn voor de toepassing van het koninklijk besluit van 14 mei 2022 voor de toekenning van waterstofvervoersvergunningen. Tevens wordt gepreciseerd dat het de minister is die de waterstofvervoersvergunningen verleent, ook voor uitbreidingen van bestaande netwerken, maar dat zij dit voor deze uitbreidingen alleen kan doen op voorstel van de CREG;

— il est précisé à l'article 9 que la ministre peut décider de suspendre la procédure de désignation du gestionnaire de transport d'hydrogène en cas de recours contre une décision de la CREG concernant la certification d'un candidat. Cette décision est laissée à la ministre afin d'éviter le dépôt de recours abusifs dans le seul but de ralentir la procédure de désignation;

— il est disposé à l'article 11 que tant la Direction générale de l'Énergie que la CREG évalueront les candidatures sur la base des critères prévus dans cet article. Cela découle des rôles confiés par l'article 9 à la CREG et à la Direction générale de l'Énergie en matière d'évaluation;

— il est disposé à l'article 12 que la décision de révocation de la certification et/ou de la désignation sera également communiquée au gestionnaire de réseau de transport d'hydrogène. L'intervenante souligne que la révocation de la certification n'entraînera pas automatiquement la révocation de la désignation: il appartiendra au ministre d'en décider. Ce dernier pourra par exemple déterminer s'il est réaliste que le gestionnaire de réseau de transport d'hydrogène prenne, dans un délai raisonnable, les mesures nécessaires pour être à nouveau certifié;

— il est disposé à l'article 13 que le gestionnaire de réseau de transport d'hydrogène devra bien sûr s'assurer qu'il continue à remplir les conditions de sa désignation et de sa certification;

— l'article 22, § 2, du texte néerlandais est modifié pour l'aligner sur le texte français;

— à l'article 25, il est précisé que l'article 25, § 5, de la loi électricité concerne tant le budget que les comptes annuels de la CREG;

— la formulation de l'article 26 est modifiée pour en améliorer la lisibilité. Il est également précisé que si la requête contient des informations que le requérant juge confidentielles, il devra à la fois introduire une version confidentielle et une version non-confidentielle de sa requête. Il est aussi précisé que la Cour des marchés aura accès à l'ensemble du dossier administratif, y compris aux documents confidentiels.

Enfin, Mme Buyst indique que les autres observations des services de la Chambre sont de nature purement formelle ou linguistique et que les modifications y afférentes seront apportées par le secrétariat de la commission.

— in artikel 9 wordt gepreciseerd dat de minister kan beslissen de procedure voor de aanwijzing van de waterstofvervoersnetbeheerder te schorsen in geval van beroep tegen een beslissing van de CREG inzake de certificering van een kandidaat. Deze beslissing wordt aan de minister overgelaten om te voorkomen dat ten onrechte beroepen worden ingesteld met als enig doel de aanwijzingsprocedure te vertragen;

— artikel 11 bepaalt dat zowel het Algemene directie Energie als de CREG de kandidaturen beoordelen in het licht van de in dit artikel omschreven criteria. Dit volgt uit de evaluatierollen die in artikel 9 aan de CREG en de AD Energie zijn toebedeeld;

— in artikel 12 is bepaald dat het besluit tot intrekking van de certificering en/of aanwijzing ook wordt meegedeeld aan de waterstofvervoersnetbeheerder. De spreker benadrukt dat de intrekking van de certificering niet automatisch leidt tot de intrekking van de aanwijzing: dit wordt overgelaten aan de minister, die bijvoorbeeld kan beoordelen of het realistisch is dat de waterstofvervoersnetbeheerder binnen een redelijke termijn de nodige maatregelen neemt om opnieuw gecertificeerd te worden;

— in artikel 13 is bepaald dat de waterstofvervoersnetbeheerder er uiteraard voor moet zorgen dat hij blijft voldoen aan de voorwaarden van zijn aanwijzing en certificering;

— in artikel 22 wordt de tekst van § 2 in het Nederlands aangepast aan de tekst in het Frans;

— in artikel 25 wordt gepreciseerd dat artikel 25, § 5, van de elektriciteitswet van toepassing is op de begroting alsook de jaarrekening van de CREG;

— de formulering van artikel 26 is aangepast om de leesbaarheid ervan te verbeteren. Voorts wordt verduidelijkt dat indien de verzoekschrift informatie bevat die de verzoeker als vertrouwelijk beschouwt, hij zowel een vertrouwelijke als een niet-vertrouwelijke versie van zijn verzoekschrift moet indienen. Ook is bepaald dat het Marktenhof toegang heeft tot het volledige administratieve dossier, met inbegrip van vertrouwelijke documenten.

Tot slot geeft mevrouw Buyst aan dat de andere door de Kamerdiensten geïdentificeerde elementen van louter formele of taalkundige aard zijn, en dat deze aanpassingen door het secretariaat van deze commissie zullen worden uitgevoerd.

M. Bert Wollants (N-VA) remercie les services de la Chambre pour leur note juridique, note qui a amené la majorité à présenter seize amendements pour éviter toute ambiguïté et toute confusion. Il constate que le projet de loi à l'examen a été déposé trop rapidement au Parlement et qu'il était absolument nécessaire de corriger ce texte rédigé à la hâte. Cette observation s'applique d'ailleurs à plusieurs projets de loi votés par cette commission ces derniers mois. L'intervenant invite le ministre à présenter des textes de meilleure qualité au Parlement à l'avenir.

M. Wollants se demande ce que le secteur pense du projet de loi à l'examen. La ministre a indiqué lors de la première lecture que le texte actuel répond à une demande explicite de celui-ci. Elle a également fait référence à l'avis de la CREG de 2021 sur la nécessité d'intervenir. L'une des conclusions était qu'il fallait une forme légère de réglementation. L'intervenant a l'impression que l'on ne s'est pas contenté d'une réglementation légère.

Ainsi, Air Liquide n'est pas la seule à indiquer que certains problèmes se posent: l'industrie est également préoccupée sur certains points. Par exemple, le projet de loi n'indique pas clairement si certains réseaux d'hydrogène industriels sont concernés par cette législation. Pour les lignes directes également, le projet de loi part du principe que la compétence est fédérale, alors que ce ne serait pas toujours le cas. En outre, la définition du point de basculement d'un réseau de transport n'est pas toujours claire: s'arrête-t-il à la frontière d'un site industriel, ou bien le réseau interne relève-t-il également de la réglementation, et donc de la responsabilité du gestionnaire de réseau? M. Wollants demande donc expressément que les lettres adressées par Air Liquide à la commission les 19 janvier et 10 février 2023 soient annexées au rapport (voir annexes 3 et 4).

L'utilisation d'un critère de pression constitue une autre préoccupation. Il semble que le principal objectif de ce critère soit de faire relever de la compétence fédérale le plus grand nombre possible de réseaux d'hydrogène existants. Une très grande majorité des réseaux d'hydrogène ont une pression supérieure à 16 bars. Mais ce critère n'est pas forcément un fait établi: une canalisation existante ne doit pas toujours être utilisée à la même pression. Cela signifie-t-il alors que, dès qu'on choisit d'appliquer une autre pression (inférieure), la compétence fédérale prend fin?

La comparabilité du critère de pression utilisé par la ministre pour l'hydrogène avec le critère de pression qui a servi de source d'inspiration, à savoir celui du gaz naturel, suscite également des questions. D'un point de

De heer Bert Wollants (N-VA) bedankt de diensten van de Kamer voor de geleverde juridische nota, die de meerderheid ertoe heeft gebracht zestien amendementen in te dienen om onduidelijkheid en verwarring te voorkomen. Hij stelt vast dat dit wetsontwerp te snel naar het Parlement is gestuurd, en dat het absoluut noodzakelijk was om het haastwerk alsnog te corrigeren. Dit geldt overigens voor meerdere wetsontwerpen die de afgelopen maanden door deze commissie werden gestemd. De spreker roept de minister op om in de toekomst met teksten van hogere kwaliteit naar het Parlement te komen.

De heer Wollants stelt zich de vraag hoe de sector zelf naar dit wetsontwerp kijkt. De minister gaf tijdens de eerste lezing aan dat de huidige tekst gevolg geeft aan een uitdrukkelijke vraag van de sector. Ze verwees ook naar het advies van de CREG uit 2021 over de noodzaak om op te treden. Een van de conclusies was dat er noodzaak was aan een lichte vorm van regulering. De spreker heeft de indruk dat het niet bij een lichte regulering is gebleven.

Zo geeft niet enkel Air Liquide aan dat er zich een aantal problemen stellen, ook de industrie zelf maakt zich zorgen over een aantal aspecten. Uit het wetsontwerp is bijvoorbeeld niet duidelijk of bepaalde industriële waterstofnetten onder deze wetgeving valt. Ook voor directe lijnen wordt hier uitgegaan van een federale bevoegdheid, wat niet altijd het geval zou zijn. Het vastleggen van het omslagpunt van een vervoersnet is bovendien niet altijd duidelijk: stopt dit aan de grens van een industriële site, of valt het interne net ook onder de regulering, en dus onder verantwoordelijkheid van de netwerkbeheerder? De heer Wollants vraagt dan ook uitdrukkelijk dat de brieven die Air Liquide gericht heeft aan de commissie op 19 januari en 10 februari 2023 als bijlage tot het verslag worden opgenomen (zie bijlagen 3 en 4).

Een andere bezorgdheid is het gebruik van een drukcriterium. Het lijkt erop dat dit drukcriterium vooral als bedoeling heeft om zoveel mogelijk van de bestaande waterstofnetten onder de federale bevoegdheid te laten vallen. Een overgrote meerderheid van de waterstofnetten hebben een druk die hoger ligt dan 16 bar. Maar dit criterium is niet noodzakelijk een vaststaand feit: een bestaande leiding hoeft niet altijd te worden gebruikt onder dezelfde druk. Wil dit dan zeggen dat, op het moment dat men ervoor kiest om een andere (lagere) druk toe te passen, de federale bevoegdheid vervalt?

Er worden ook vragen gesteld over de vergelijkbaarheid van het drukcriterium die de minister hanteert voor waterstof met het drukcriterium dat als inspiratie diende, namelijk dat voor aardgas. Vanuit technisch oogpunt

vue technique, le transport de l'hydrogène doit de toute façon se faire à une pression plus élevée que le transport du gaz naturel, en raison de la taille des molécules. Le critère de pression utilisé a-t-il dès lors un sens? dès lors que les acteurs industriels utilisant l'hydrogène se montrent très critiques à ce sujet, on est quand même en droit de s'interroger sur la méthodologie utilisée. Il semblerait que la ministre veuille surtout faire adopter une loi sur l'hydrogène le plus rapidement possible.

L'industrie émet également de sérieuses réserves quant au fait que la loi sur l'hydrogène est proposée avant la finalisation du cadre européen. La ministre a fait valoir que la loi arrive rapidement parce que certaines parties souhaitent commencer à travailler avec l'hydrogène dès à présent et qu'elles veulent que les choses soient claires. Toutefois, il n'est pas exclu, et plutôt probable, que le cadre européen mette l'accent sur des points différents et que la loi sur l'hydrogène doive être modifiée par la suite. Cette incertitude signifie que les parties concernées devront peut-être tout de même attendre que la clarté soit faite au niveau européen.

Enfin, M. Wollants réitère ses inquiétudes concernant la répartition des compétences et quant au fait que d'éventuelles procédures judiciaires ne sont pas exclues. Il craint que le projet de loi à l'examen soit prématuré et qu'il faille revenir sur celui-ci ultérieurement. Il demande à la ministre de revenir sur ses pas et de rechercher une position consensuelle, tant avec ceux qui veulent développer l'hydrogène qu'avec ceux qui, dans leur domaine de compétence, veulent définir une politique de l'hydrogène.

Mme Kim Buyst (Ecolo-Groen) souligne qu'au Danemark, par exemple, les technologies telles que l'hydrogène sont considérées comme un complément au réseau énergétique, précisément en raison de leur flexibilité, mais que les investisseurs ne savent pas du tout à quoi s'en tenir en raison de l'absence de réglementation. Le projet de loi à l'examen permet donc à l'hydrogène de faire une entrée accélérée dans notre mix énergétique. En outre, l'accès ouvert garantit qu'un nombre beaucoup plus élevé d'entreprises pourront participer à ce mix énergétique, ce qui profitera au consommateur.

M. Reccino Van Lommel (VB) indique que les observations qu'il a formulées lors de la première lecture sont toujours valables. En ce qui concerne Air Liquide, il est particulièrement curieux de savoir ce que la concertation avec la ministre a donné et si elle va aboutir à des modifications du projet de loi. En tout cas, les amendements ne semblent pas l'indiquer. Enfin, l'intervenant regrette une nouvelle fois qu'aucun accord n'ait été trouvé à propos de la répartition des compétences.

moet het vervoer van waterstof echter sowieso op een hogere druk gebeuren dan het vervoer van aardgas, wat te maken heeft met de grootte van de moleculen. Is het gebruikte drukcriterium dan wel zinvol? Wanneer industriële spelers die gebruik maken van waterstof zich hier zeer kritisch over uitlaten, rijzen er toch vragen over de gebruikte methodologie. Het lijkt wel of de minister vooral zo snel mogelijk wil kunnen uitpakken met een waterstofwet.

De industrie stelt zich ook grote vragen bij het feit dat de waterstofwet er komt voordat het Europese kader is gefinaliseerd. De minister argumenteerde dat de wet er snel komt omdat er partijen zijn die vandaag al met waterstof aan de slag willen gaan, en dat zij duidelijkheid willen. Het is echter niet uitgesloten, en eerder waarschijnlijk, dat het Europese kader andere klemtonen zal leggen, en dat de waterstofwet nadien zal moeten worden aangepast. Deze onzekerheid zorgt ervoor dat de betrokken partijen uiteindelijk misschien toch zullen wachten op duidelijkheid vanuit Europees vlak.

Tot slot herhaalt de heer Wollants zijn bezorgdheid over de bevoegdheidsverdeling, en dat mogelijke gerechtelijke procedures niet uitgesloten zijn. Hij vreest dat dit wetsontwerp voorbarig is, en dat men hierop later zal moeten terugkeren. Hij roept de minister op om op haar stappen terug te keren en een consensuspositie te zoeken, zowel met diegenen die waterstof willen uitbouwen als met diegenen die, voor hun bevoegdheidsdomein, een waterstofbeleid willen uittekenen.

Mevrouw Kim Buyst (Ecolo-Groen) geeft aan dat men bijvoorbeeld in Denemarken technologieën als waterstof ziet als een aanvulling op het energienet, net wegens de flexibiliteit, maar dat het voor investeerders daar op dit moment koffiedik kijken is omdat er geen regulering is. Deze wet zorgt er dus voor dat waterstof versneld ingang kan krijgen in onze energiemix. Bovendien zorgt de *open-access* dat veel meer bedrijven kunnen deelnemen aan die energiemix, wat de consument ten goede zal komen.

De heer Reccino Van Lommel (VB) deelt mee dat zijn opmerkingen uit de eerste lezing nog steeds overeind blijven. Wat Air Liquide betreft, is hij vooral benieuwd naar wat het overleg met de minister heeft opgeleverd, en of hieruit aanpassingen aan het wetsontwerp zullen komen. De amendementen lijken hier in elk geval niet op te wijzen. Tot slot betreurt de spreker nogmaals het feit dat er rond de bevoegdheidsverdeling geen akkoord werd gevonden.

M. Thierry Warmoes (PVDA-PTB) estime qu'il est inacceptable que l'intérêt particulier d'une entreprise, à savoir Air Liquide, soit le thème d'une discussion au sein de cette commission.

L'intervenant indique que le groupe PVDA-PTB soutient effectivement les principes avancés dans le projet de loi à l'examen, à savoir un accès égal au réseau, la non-discrimination, des tarifs réglementés et un contrôle exercé par un régulateur indépendant. Il reste toutefois convaincu qu'un gestionnaire de réseau ne peut être animé par des perspectives de profits, *a fortiori* dans le cas de l'hydrogène, dont le déploiement doit s'opérer de manière contrôlée et mesurée au vu de sa production très énergivore. L'hydrogène doit être considéré comme un vecteur énergétique rare et précieux à n'utiliser que lorsque l'électrification n'est pas possible. Un gestionnaire de réseau qui a un intérêt commercial à développer des conduites d'hydrogène, ou plus encore, à convertir ses réseaux de gaz naturel existants, est en porte à faux avec cet objectif. C'est pourquoi l'intervenant s'oppose à l'article 9 du projet de loi, qui prévoit que toute entreprise peut présenter sa candidature pour être désignée comme gestionnaire de réseau de transport d'hydrogène. Pour M. Warmoes, ce gestionnaire doit être une entreprise publique.

M. Kris Verduyckt (Vooruit) reste favorable à un cadre réglementaire pour l'hydrogène, sans devoir attendre l'Europe. Dans ce dossier, la ministre agit dans l'intérêt d'une société qui est en pleine transition énergétique. Elle choisit en outre un gestionnaire dissocié qui n'a aucun intérêt dans la production ni dans la fourniture.

M. Bert Wollants (N-VA) réplique que la ministre a elle-même toujours indiqué que l'hydrogène devait être utilisé dans des secteurs très spécifiques (difficiles à décarboner). Sachant que l'ensemble du cluster chimique, qui est le principal secteur visé par la stratégie en matière d'hydrogène, s'interroge au sujet du projet de loi à l'examen, l'intervenant se demande en effet quels intérêts sert le texte de la ministre. L'hydrogène ne sera utilisé ni pour le grand public, ni comme combustible dans les centrales au gaz. Faut-il vraiment s'empresse d'adopter une réglementation, sachant que l'Europe elle-même s'emploie à élaborer une réglementation?

Enfin, l'intervenant souligne qu'il ne faut pas oublier que nombre d'applications n'ont pas de finalité énergétique en ce qui concerne l'hydrogène. Une grande partie des entreprises de pointe que compte notre pays intègrent l'hydrogène dans leurs processus de production (de carburants pauvres en soufre, par exemple). La question qui se pose à présent est de savoir si la qualité d'hydrogène qui est nécessaire pour ces processus sera maintenue dans le nouveau réseau d'hydrogène.

De heer Thierry Warmoes (PVDA-PTB) vindt het niet kunnen dat het particulier belang van één bedrijf, Air Liquide, onderwerp van discussie is in deze commissie.

Hij geeft aan dat de PVDA-PTB-fractie de principes die in dit wetsontwerp naar voor worden geschoven, wel degelijk steunen: gelijke toegang tot het net, non-discriminatie, gereguleerde tarieven en een controle door een onafhankelijke regulator. Hij is ervan overtuigd dat een netbeheerder niet gedreven mag zijn door winstoverwegingen, wat nog veel belangrijker is in het geval van waterstof, waarbij de uitrol op een gecontroleerde, en afgemeten manier moet gebeuren, gezien de energie-intensiviteit van waterstofproductie. Waterstof moet beschouwd worden als een schaarse, waardevolle energiedrager, die men enkel moet gebruiken indien elektrificatie niet mogelijk is. Een netbeheerder die commercieel belang heeft bij de uitbouw van waterstofpijpleidingen, of meer zelfs, met de conversie van zijn bestaande aardgasnetwerken, staat haaks op dit doel. Daarom verzet de spreker zich tegen artikel 9 van het wetsontwerp, dat bepaalt dat elke onderneming haar kandidatuur kan indienen om aangeduid te worden als waterstofvervoersnetbeheerder. Deze beheerder moet voor de heer Warmoes een publieke onderneming zijn.

De heer Kris Verduyckt (Vooruit) blijft voorstander van een regulerend kader inzake waterstof, en dat hiervoor niet moet worden gewacht op Europa. De minister dient hier de samenleving die in het midden van een energietransitie zit, en zij kiest voor een ontvloten beheerder die geen belangen heeft in productie of in levering.

De heer Bert Wollants (N-VA) repliceert dat de minister zelf altijd heeft aangegeven dat waterstof eigenlijk moet worden gebruikt voor zeer specifieke (*hard-to-abate*) sectoren. Als men verneemt dat de volledige chemische cluster, als voornaamste doelsector van de waterstofstrategie, zich vragen stelt bij het wetsontwerp, dan stelt de spreker zich inderdaad vragen wie de minister hiermee dient. De waterstof zal niet dienen voor het grote publiek of om op te stoken in aardgascentrales. Moeten we hier nu een snel een regeling aannemen waarvan we weten dat Europa momenteel zelf vooral aan een regeling werkt?

Tot slot wijst de spreker erop dat we niet mogen vergeten dat op het vlak van waterstof er heel wat toepassingen zijn die geen energietoepassingen zijn. Een heel aantal van onze zeer vooruitstrevende bedrijven gebruiken waterstof in hun processen, om daar vervolgens producten mee te maken (bijv. zwavelarme brandstoffen). De vraag rijst nu of de waterstofkwaliteit die nodig is voor deze processen nog zal gehanteerd worden in het nieuwe waterstofnet. Schieten we onszelf op die

N'est-ce pas contreproductif? L'intervention de la ministre ne risque-t-elle pas de coûter à notre pays son statut de pionnier dans ce domaine?

Il semble que la ministre souhaite désormais accélérer les choses, surtout pour pouvoir se targuer d'avoir été la première. Aucun accord n'a été conclu non plus en ce qui concerne la répartition des compétences, ce qui est susceptible d'engendrer des procédures judiciaires. Malgré tout, on continue à avancer afin de pouvoir revendiquer que notre pays est le premier en Europe à avoir réglementé le réseau d'hydrogène. Pour M. Wollants, la qualité doit primer sur la rapidité et il faut faire machine arrière. L'introduction de l'hydrogène devra se faire dans toute l'Europe, et non pays par pays, avec des réseaux individuels ayant leurs propres spécifications.

M. Christian Leysen (Open Vld) reconnaît qu'Air Liquide et essenscia ont exprimé des préoccupations auxquelles il faudra s'atteler encore davantage à l'avenir. Quoi qu'il en soit, le thème de l'hydrogène sera encore souvent évoqué au sein de cette commission. L'intervenant souscrit également à ce que le marché de l'énergie devienne de plus en plus un marché européen. Cela ne doit pas empêcher notre pays de prendre des mesures, quitte à les aligner par la suite sur la réglementation européenne.

B. Réponses

Mme Tinne Van der Straeten, ministre de l'Énergie, répond aux questions et observations des membres de la manière suivante:

Améliorations légistiques

La ministre remercie le Service juridique de la Chambre pour sa note de légistique, ainsi que Mme Buyst et consorts pour les amendements qui y donnent suite. Elle admet que la qualité légistique des textes déposés à la Chambre pourrait être améliorée à l'avenir. Elle souligne que les services de son administration ont été mis sous une grande pression dans le cadre de la crise énergétique. Elle rappelle aussi que ce projet de loi est le fruit d'un long travail préparatoire qui a commencé en 2021. La CREG a été consultée sur l'opportunité d'un tel cadre législatif et sur la manière de le mettre en place. Des concertations ont eu lieu. Le texte a ensuite été soumis à l'avis du Conseil d'État avant d'être adapté.

Nécessité d'un cadre législatif

La ministre répond ensuite à M. Wollants qu'il faut éviter de polariser le débat. Elle s'associe aux différents

manier niet in de voet? Riskeren we door het ingrijpen van de minister niet onze voortrekkersrol te verliezen?

Het lijkt erop dat de minister nu snel wil gaan om vooral te kunnen zeggen dat ze eerste was. Ook inzake de bevoegdheidsverdeling is er geen akkoord en kunnen er juridische procedures volgen, maar toch gaat men vooruit om te kunnen zeggen dat wij als land het waterstofnet als eerste hebben gereguleerd in Europa. De heer Wollants vindt dat we het beter goed doen, dan snel doen en op onze stappen moeten terugkeren. Waterstof zal een verhaal zijn dat in heel Europa ingang moet vinden, en niet een van individuele netten per land met elk hun eigen specificaties.

De heer Christian Leysen (Open Vld) erkent dat er bezorgdheden zijn geuit door Air Liquide en essenscia waar in de toekomst nog verder moeten worden aan gewerkt. Hoe dan ook zal deze commissie nog vaak in aanraking komen met het waterstofthema. De spreker is het ook eens dat de energiemarkt meer en meer een Europese markt wordt. Dit moet ons als land er niet van weerhouden om stappen te zetten, ook al moeten we nadien bijsturen naargelang van de Europese regelgeving.

B. Antwoorden

Mevrouw Tinne Van der Straeten, minister van Energie, beantwoordt de vragen en opmerkingen van de leden als volgt:

Wetgevingstechnische verbeteringen

De minister dankt de Dienst Juridische Zaken en Parlementaire Documentatie van de Kamer van volksvertegenwoordigers voor zijn wetgevingstechnische nota, alsook mevrouw Buyst c.s. voor de amendementen die beogen er gevolg aan te geven. Ze geeft toe dat de wetgevingstechnische kwaliteit van de in de Kamer ingediende teksten voor verbetering vatbaar is. Ze benadrukt dat de diensten van haar administratie onder grote druk staan als gevolg van de energiecrisis. Ze wijst er ook op dat dit wetsontwerp het resultaat is van lange voorbereidende werkzaamheden, die in 2021 werden aangevat. De CREG werd geraadpleegd over de opportuniteit van een dergelijk wetgevingskader en over de manier om het in te voeren. Er heeft overleg plaatsgevonden. Vervolgens werd de tekst ter advies aan de Raad van State voorgelegd, alvorens te worden aangepast.

De nood aan een wetgevingskader

De minister antwoordt vervolgens aan de heer Wollants dat de polarisering van het debat moet worden voorkomen.

points de vue exprimés par Mme Buyst, M. Verduyckt et M. Leysen. Un cadre législatif est nécessaire. Il permet de donner de la clarté et d'avancer.

En guise d'illustration, la ministre évoque la récente visite du chancelier allemand à Zeebruges. Il y a beaucoup été question de la manière dont l'industrie pouvait avoir accès à l'énergie décarbonée, qu'il s'agisse d'électricité ou de molécules (hydrogène ou CO₂). Pour pouvoir sortir du charbon, l'Allemagne a indiqué vouloir construire d'ici à 2030-2035 des centrales thermiques permettant de produire de l'électricité à partir d'hydrogène. L'établissement d'un réseau de transport d'hydrogène est donc absolument nécessaire. On ne peut pas se permettre de faire du surplace. On a besoin de capacité d'importation et de connexion avec l'Allemagne. Le projet de loi à l'examen permettra de disposer d'une infrastructure en accès ouvert.

Position d'Air Liquide

Dans sa lettre du 10 février 2023, Air Liquide signale qu'il soutient le développement d'un *backbone* belge d'hydrogène en accès ouvert dans un cadre européen, ce qu'il a confirmé lors de sa rencontre avec la ministre. Le problème d'Air Liquide porte sur ce qu'il appelle les "petites" canalisations, qui, selon la ministre, ne sont pas si petites que ça. La ministre indique qu'il y a un certain nombre d'incompréhensions dans le chef d'Air Liquide. Ainsi, il ne sera pas porté atteinte aux contrats existants. Même si le projet de loi contient des dispositions en matière de *Third Party Acces* (TPA), il ne s'agit pas d'une réglementation *ex ante*, mais d'un contrôle *ex post*. Il est uniquement demandé que des tiers aient la possibilité d'avoir accès au réseau d'Air Liquide. Il faudra encore voir si ce réseau disposera de la capacité nécessaire. Il faudra aussi tenir compte des exigences de qualité, dans la mesure où les lignes d'Air Liquide ont été développées pour certains processus industriels pour lesquels un haut degré de pureté de l'hydrogène est requis. La ministre affirme que ce n'est pas l'objectif d'interférer là-dedans. Certaines choses devraient encore pouvoir être clarifiées, mais, d'après elle, les intérêts ne sont pas nécessairement contradictoires.

Lignes directes et réseaux industriels

La ministre se réfère à ce qu'elle a dit dans le cadre de la première lecture. Les réseaux géographiques limités ne sont pas visés par le projet de loi à l'examen, pour autant qu'ils ne servent pas au transport d'hydrogène. Ces réseaux devraient faire l'objet d'un accord avec les Régions. Mais, ce n'est pas la priorité actuelle. Pour la

Ze suit zich aan bij de verschillende standpunten die door mevrouw Buyst, de heer Verduyckt en de heer Leysen naar voren werden gebracht. Er is een wetgevingskader nodig. Dat maakt het mogelijk duidelijkheid te scheppen en vooruitgang te boeken.

Ter illustratie verwijst de minister naar het recente bezoek van de Duitse bondskanselier aan Zeebrugge. Er werd veel gesproken over hoe de industrie toegang kon krijgen tot koolstofarme energie, of het nu gaat om elektriciteit of om moleculen (waterstof of CO₂). Om te kunnen afstappen van steenkool als energiebron heeft Duitsland aangegeven dat het tegen 2030-2035 warmtekrachtcentrales wil bouwen om elektriciteit op te wekken uit waterstof. De totstandbrenging van een waterstofvervoersnet is dus absoluut noodzakelijk. We kunnen het ons niet veroorloven te blijven stilstaan. We hebben importcapaciteit en verbinding met Duitsland nodig. Dit wetsontwerp zal zorgen voor een *open access*-vervoersinfrastructuur voor waterstof.

Standpunt van Air Liquide

In zijn brief van 10 februari 2023 geeft het bedrijf Air Liquide aan dat het de totstandbrenging van een Belgisch *open access* waterstofbackbone binnen een Europees kader steunt. Het heeft dat ook bevestigd tijdens een ontmoeting met de minister. Het probleem van Air Liquide betreft wat het bedrijf de "kleine" pijpleidingen noemt. De minister is van oordeel dat die helemaal niet zo klein zijn. De minister wijst erop dat er enkele misverstanden zijn met Air Liquide. Zo zal geen afbreuk worden gedaan aan de bestaande contracten. Hoewel het wetsontwerp bepalingen over *Third Party Access* (TPA) bevat, gaat het niet om een regelgeving *ex ante*, maar om een controle *ex post*. Er wordt alleen gevraagd dat derden de mogelijkheid hebben om toegang te krijgen tot het netwerk van Air Liquide. Er zal nog moeten worden nagegaan of dat netwerk de nodige capaciteit zal hebben. Er zal ook rekening moeten worden gehouden met de kwaliteitseisen, aangezien de pijpleidingen van Air Liquide werden ontwikkeld voor bepaalde industriële processen die een hoge waterstofzuiverheid vereisen. De minister stelt dat het niet de bedoeling is om daarin in te grijpen. Bepaalde zaken zouden nog moeten kunnen worden opgehelderd, maar volgens haar zijn de belangen niet noodzakelijk tegenstrijdig.

Directe lijnen en industriële netwerken

De minister verwijst naar haar verklaringen tijdens de eerste lezing. Geografisch beperkte netwerken vallen niet onder dit wetsontwerp, op voorwaarde dat ze niet worden gebruikt voor het vervoer van waterstof. Over die netwerken zou een overeenkomst met de gewesten moeten worden gesloten. Dat is momenteel evenwel

ministre, la priorité actuelle est de pouvoir désigner un gestionnaire du réseau qui pourra commencer à développer le *backbone* d'hydrogène.

Exigences de qualité

Il est évident qu'il y aura des normes de qualité. Ce n'est pas l'intention de développer quelque chose de moindre qualité qui ne fonctionnerait pas.

La Belgique comme hub d'hydrogène

La ministre estime que beaucoup de procès d'intention ont été exprimés. L'objectif principal de ce projet de loi est de pouvoir positionner la Belgique comme porte d'entrée et pays de transit pour l'hydrogène, en prévoyant des connexions avec les pays voisins et avec les réseaux industriels.

La Belgique a le luxe de bénéficier d'un grand réseau existant. Ce n'est pas l'objectif d'imposer une réglementation lourde en cachette au réseau existant. Il s'agit d'un cadre réglementaire léger. Cela se fera avec le plus grand respect pour le travail que réalise Air Liquide en Belgique.

C'est également le point de vue de l'industrie, tel qu'il a été communiqué par Essenscia à la ministre.

Il y a aussi d'autres priorités. La ministre renvoie aux négociations relatives aux objectifs dans le cadre de la directive RED III sur l'utilisation de l'hydrogène dans les procédés industriels. Il faut en effet que les actifs industriels existants puissent subsister en Belgique, même si de nouveaux objectifs sont adoptés.

Critère de pression

La ministre renvoie à ses réponses dans le cadre de la première lecture. Le critère de pression a été adopté, suite à un avis largement partagé de Synergrid. On ne peut pas ne pas suivre cet avis, largement partagé notamment par les gestionnaires de réseaux, pour le seul motif qu'un acteur y est opposé.

Paquet gaz

La ministre indique qu'il y a une accélération du processus, puisque la quatrième révision du paquet gaz a été distribuée par la présidence du Conseil de l'Union européenne. Il y aura sans doute aussi une cinquième révision. La présidence suédoise souhaite pouvoir adopter une approche générale au sein du

geen prioriteit. Volgens de minister bestaat de huidige prioriteit erin een netwerkbeheerder te kunnen aanwijzen, opdat die de structurele waterstofvervoerinstallaties kan beginnen uitbouwen.

Kwaliteitseisen

Uiteraard zullen er kwaliteitsnormen gelden. Het is niet de bedoeling minderwaardige zaken te ontwikkelen die niet zouden werken.

België als waterstofhub

De minister stelt dat zonder staving allerhande bedoelingen worden toegeschreven. Het hoofddoel van dit wetsontwerp bestaat erin België te positioneren als toegangs- en doorvoerland voor waterstof, door verbindingen met de buurlanden en met de industriële netwerken tot stand te brengen.

Ons land heeft de luxe over een groot reeds bestaand netwerk te beschikken. Het is niet de bedoeling om het bestaande netwerk op verdoken wijze aan een omslachtige regelgeving te onderwerpen. Het betreft lichte regelgeving. Een en ander zal gebeuren met het grootste respect voor het werk van Air Liquide in België.

Dat is ook het door Essenscia aan de minister meegedeelde standpunt van de industrie.

Daarnaast zijn er nog andere prioriteiten. De minister verwijst naar de onderhandelingen over de in de RED III-Richtlijn vervatte doelstellingen betreffende het gebruik van waterstof in industriële processen. Er moet immers voor worden gezorgd dat de bestaande Belgische industriële activa kunnen blijven bestaan, ook indien nieuwe doelstellingen worden aangenomen.

Druk criterium

De minister verwijst naar haar antwoorden tijdens de eerste lezing. De keuze voor het drukcriterium vloeit voort uit een breed gedragen advies van Synergrid. Men mag dat advies niet terzijde schuiven louter omdat één speler ertegen gekant is, want het heeft veel bijval gekregen, in het bijzonder vanwege de netwerkbeheerders.

Gaspakket

De minister geeft aan dat het traject in een stroomversnelling komt, aangezien de vierde hervorming van het gaspakket rondgedeeld werd door de voorzitterschap van de Raad van de Europese Commissie. Er komt wellicht ook een vijfde hervorming. Het Zweedse voorzitterschap streeft ernaar dat de energieministers binnen de Raad

Conseil des ministres de l'Énergie, afin de dégager un point de vue, en prévision du trilogue.

Libre accès

La ministre souligne l'importance de disposer d'une infrastructure dont l'accès soit libre et non discriminatoire, gérée par un gestionnaire du réseau qui n'ait pas de conflit d'intérêts avec les producteurs d'hydrogène.

Elle rappelle aussi que tous les gouvernements du pays ont signé une lettre d'intention afin de permettre à ArcelorMittal de réduire ses émissions de gaz à effet de serre. Cette lettre d'intention prévoit notamment un accès à des infrastructures d'énergie, en particulier d'hydrogène, sans lesquelles cette industrie ne sera pas en mesure de réduire ses émissions de gaz à effet de serre.

C. Répliques

M. Bert Wollants (N-VA) prend bonne note que les lignes directes et les réseaux industriels ne sont pas visés par le projet de loi à l'examen et que le niveau fédéral n'est pas compétent dans ce domaine.

Concernant le critère de pression, il s'interroge sur ce que recouvre exactement le point de vue partagé de Synergrid évoqué par la ministre. Le seul des neuf membres de Synergrid qui a un intérêt à ce que ce critère de pression soit adopté est Fluxys. Les autres, à savoir Elia et des gestionnaires de réseaux de distribution, ne sont pas concernés. Dans ces circonstances, il est très étrange de parler d'un point de vue "partagé" et de le présenter comme une sorte de consensus. Il semble qu'il y ait d'autres points de vue sur le sujet, en particulier au sein du cluster chimique à Anvers.

En outre, l'intervenant constate que la ministre n'a pas répondu aux questions concernant la possibilité de modifier le niveau de pression dans un réseau et les implications que cela aurait pour le projet de loi à l'examen.

Par ailleurs, M. Wollants observe que la ministre n'évoque pas de point de vue partagé avec les Régions, alors même qu'il s'agit d'une question de répartition des compétences. Vu les procédures juridictionnelles qui ne manqueront pas d'être engagées, il est peu probable que le dispositif du projet de loi aboutisse avant le processus européen en la matière.

een algemene benadering kiezen, teneinde met het oog op het driepartijenoverleg een standpunt uit te werken.

Vrije toegang

De minister benadrukt dat het belangrijk is te kunnen beschikken over een vrij toegankelijke infrastructuur waarbij geen sprake is van ongelijke behandeling. Die infrastructuur moet worden beheerd door een netwerkbeheerder die geen belangenconflict heeft met de waterstofproducenten.

Ze stipt ook aan dat alle regeringen van het land een intentieverklaring hebben ondertekend opdat ArcelorMittal zijn uitstoot van broeikasgassen kan verminderen. In die intentieverklaring gaat het meer bepaald over de toegang tot energie-infrastructuren, vooral voor waterstof, zonder dewelke die industrie haar uitstoot van broeikasgassen niet kan verminderen.

C. Replieken

De heer Bert Wollants (N-VA) neemt akte van het feit dat dit wetsontwerp geen betrekking heeft op de krachtlijnen en op de industriële netwerken en dat de federale overheid ter zake niet bevoegd is.

Wat het criterium van de druk betreft, vraagt hij wat het gedeelde standpunt van Synergrid waarnaar de minister heeft verwezen precies inhoudt. Het enige van de negen leden van Synergrid dat er belang bij heeft dat dat criterium wordt aangenomen, is Fluxys. Het heeft geen gevolgen voor de andere leden, namelijk Elia en distributienetbeheerders. In die omstandigheden is het best vreemd dat men het heeft over een "gedeeld" standpunt en dat het wordt voorgesteld als een soort consensus. Er zouden naar verluidt ook andersluidende standpunten zijn, vooral binnen de chemische cluster in Antwerpen.

De spreker merkt bovendien op dat de minister niet heeft geantwoord op de vragen over de mogelijkheid om het drukniveau binnen een netwerk te wijzigingen en over de eventuele gevolgen daarvan voor dit wetsontwerp.

Voorts stelt de heer Wollants vast dat de minister geen gewag maakt van een gedeeld standpunt met de gewesten, hoewel deze kwestie betrekking heeft op de bevoegdheidsverdeling. Gezien de gerechtelijke procedures die ongetwijfeld zullen worden ingesteld, is het weinig waarschijnlijk dat dit wetsontwerp vóór het Europese proces ter zake in een wet zal uitmonden.

Enfin, concernant la qualité du gaz, l'intervenant n'a pas entendu la ministre confirmer qu'elle maintiendrait la qualité actuelle. Ainsi, les chiffres qui circulent actuellement évoquent une pureté située entre 80 % et 90 %, alors que la pureté actuelle s'élève à plus de 98 %.

En conclusion, M. Wollants estime que, avec ce projet de loi, la ministre ne veut pas uniquement mettre en place le *backbone* d'hydrogène que tout le monde souhaite dans le cadre de la transition énergétique, mais tient surtout à ce qu'un *backbone* le plus étendu possible demeure dans les mains du niveau fédéral.

II. — DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

Article 1er

Cet article précise le fondement constitutionnel en matière de compétence.

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 1er est adopté à l'unanimité.

Art. 2

Mme Kim Buyst et consorts présentent l'*amendement n° 5* (DOC 55 3077/005) tendant à apporter une série de modifications dans l'article 2. Il est renvoyé à la justification de l'amendement.

L'amendement n° 5 est adopté à l'unanimité.

L'article 2, ainsi modifié, est adopté par 11 voix contre 2 et une abstention.

Art. 3

Mme Kim Buyst et consorts présentent l'*amendement n° 6* (DOC 55 3077/005) tendant à remplacer l'article 3. Il est renvoyé à la justification de l'amendement.

L'amendement n° 6 est adopté à l'unanimité.

L'article 3, ainsi modifié, est adopté à l'unanimité.

Wat ten slotte de kwaliteit van het gas betreft, heeft de spreker de minister niet horen bevestigen dat ze de huidige kwaliteit zal behouden. Volgens de cijfers die thans circuleren, zou het gaan om een zuiverheidsgraad van 80 tot 90 %, terwijl de huidige zuiverheidsgraad 98 % bedraagt.

Tot besluit is de heer Wollants van oordeel dat de minister met dit wetsontwerp niet alleen concreet gestalte wil geven aan de waterstof-*backbone* die iedereen in het kader van de energietransitie wenst, maar vooral een zo ruim mogelijke *backbone* in federale handen wil houden.

II. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

Artikel 1

Dit artikel betreft de constitutionele bevoegdheidsgrondslag.

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 1 wordt eenparig aangenomen.

Art. 2

Mevrouw Kim Buyst c.s. dient *amendement nr. 5* (DOC 55 3077/005) in, dat ertoe sterkt een aantal wijzigingen aan te brengen aan artikel 2. Er wordt verwezen naar de verantwoording bij het amendement.

Amendement nr. 5 wordt eenparig aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 2 wordt aangenomen met 11 tegen 2 stemmen en 1 onthouding.

Art. 3

Mevrouw Kim Buyst c.s. dient *amendement nr. 6* (DOC 55 3077/005) in, dat ertoe sterkt artikel 3 te vervangen. Er wordt verwezen naar de verantwoording bij het amendement.

Amendement nr. 6 wordt eenparig aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 3 wordt eenparig aangenomen.

Art. 4

Mme Kim Buyst et consorts présentent l'amendement n° 7 (DOC 55 3077/005) tendant à apporter des modifications à l'article 4. Il est renvoyé à la justification de l'amendement.

L'amendement n° 7 est adopté à l'unanimité.

L'article 4, ainsi modifié, est adopté par 11 voix contre 2.

Art. 5

Mme Kim Buyst et consorts présentent l'amendement n° 8 (DOC 55 3077/005) tendant à apporter des modifications à l'article 5. Il est renvoyé à la justification de l'amendement.

L'amendement n° 8 est adopté à l'unanimité.

L'article 5, ainsi modifié, est adopté par 12 voix et 2 abstentions.

Art. 6 et 7

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation.

Les articles 6 et 7 sont successivement adoptés par 12 voix et 2 abstentions.

Art. 8

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 8 est adopté par 13 voix et 1 abstention.

Art. 9

Mme Kim Buyst et consorts présentent l'amendement n° 9 (DOC 55 3077/005) tendant à apporter des modifications à l'article 9. Il est renvoyé à la justification de l'amendement.

L'amendement n° 9 est adopté par 13 voix et 1 abstention.

L'article 9, ainsi modifié, est adopté par 13 voix contre 1.

Art. 4

Mevrouw Kim Buyst c.s. dient amendement nr. 7 (DOC 55 3077/005) in, dat ertoe sterkt een aantal wijzigingen aan te brengen aan artikel 4. Er wordt verwezen naar de verantwoording bij het amendement.

Amendement nr. 7 wordt eenparig aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 4 wordt aangenomen met 11 tegen 2 stemmen.

Art. 5

Mevrouw Kim Buyst c.s. dient amendement nr. 8 (DOC 55 3077/005) in, dat ertoe sterkt een aantal wijzigingen aan te brengen aan artikel 5. Er wordt verwezen naar de verantwoording bij het amendement.

Amendement nr. 8 wordt eenparig aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 5 wordt aangenomen met 12 stemmen en 2 onthoudingen.

Art. 6 en 7

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

De artikelen 6 en 7 worden achtereenvolgens aangenomen met 12 stemmen en 2 onthoudingen.

Art. 8

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 8 wordt aangenomen met 13 stemmen en 1 onthouding.

Art. 9

Mevrouw Kim Buyst c.s. dient amendement nr. 9 (DOC 55 3077/005) in, dat ertoe sterkt een aantal wijzigingen aan te brengen aan artikel 9. Er wordt verwezen naar de verantwoording bij het amendement.

Amendement nr. 9 wordt aangenomen met 13 stemmen en 1 onthouding.

Het aldus geamendeerde artikel 9 wordt aangenomen met 13 stemmen tegen 1.

Art. 10

Mme Kim Buyst et consorts présentent l'amendement n° 10 (DOC 55 3077/005) tendant à apporter des modifications à l'article 10. Il est renvoyé à la justification de l'amendement.

L'amendement n° 10 est adopté à l'unanimité.

L'article 10, ainsi modifié, est adopté par 13 voix et 1 abstention.

Art. 11

Mme Kim Buyst et consorts présentent l'amendement n° 11 (DOC 55 3077/005) tendant à remplacer la phrase introductive de l'article 11. Il est renvoyé à la justification de l'amendement.

L'amendement n° 11 est adopté à l'unanimité.

L'article 11, ainsi modifié, est adopté par 13 voix et une abstention.

Art. 12

Mme Kim Buyst et consorts présentent l'amendement n° 12 (DOC 55 3077/005) tendant à remplacer une phrase dans le paragraphe 3 de l'article 12. Il est renvoyé à la justification de l'amendement.

L'amendement n° 12 est adopté à l'unanimité.

L'article 12, ainsi modifié, est adopté à l'unanimité.

Art. 13

Mme Kim Buyst et consorts présentent l'amendement n° 13 (DOC 55 3077/005) tendant à remplacer le 1° de l'article 13. Il est renvoyé à la justification de l'amendement.

L'amendement n° 13 est adopté à l'unanimité.

L'article 13, ainsi modifié, est adopté à l'unanimité.

Art. 14

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

Art. 10

Mevrouw Kim Buyst c.s. dient amendement nr. 10 (DOC 55 3077/005) in, dat ertoe sterkt een aantal wijzigingen aan te brengen aan artikel 10. Er wordt verwezen naar de verantwoording bij het amendement.

Amendement nr. 10 wordt eenparig aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 10 wordt aangenomen met 13 stemmen en 1 onthouding.

Art. 11

Mevrouw Kim Buyst c.s. dient amendement nr. 11 (DOC 55 3077/005) in, dat ertoe sterkt de inleidende zin van artikel 11 te vervangen. Er wordt verwezen naar de verantwoording bij het amendement.

Amendement nr. 11 wordt eenparig aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 11 wordt aangenomen met 13 stemmen en 1 onthouding.

Art. 12

Mevrouw Kim Buyst c.s. dient amendement nr. 12 (DOC 55 3077/005) in, dat ertoe sterkt een zin in paragraaf 3 van artikel 12 te vervangen. Er wordt verwezen naar de verantwoording bij het amendement.

Amendement nr. 12 wordt eenparig aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 12 wordt eenparig aangenomen.

Art. 13

Mevrouw Kim Buyst c.s. dient amendement nr. 13 (DOC 55 3077/005) in, dat ertoe sterkt in artikel 13 de bepaling onder 1° te vervangen. Er wordt verwezen naar de verantwoording bij het amendement.

Amendement nr. 13 wordt eenparig aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 13 wordt eenparig aangenomen.

Art. 14

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

L'article 14 est adopté à l'unanimité.

Art. 15

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 15 est adopté par 11 voix et 3 abstentions.

Art. 16

Mme Kim Buyst et consorts présentent l'amendement n° 14 (DOC 55 3077/005) tendant à remplacer un mot dans le 1° et le 4° de l'article 16. Il est renvoyé à la justification de l'amendement.

L'amendement n° 14 est adopté à l'unanimité.

L'article 16, ainsi modifié, est adopté par 12 voix et 2 abstentions.

Art. 17

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 17 est adopté par 12 voix et 2 abstentions.

Art. 18

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 18 est adopté à l'unanimité.

Art. 19

Mme Kim Buyst et consorts présentent l'amendement n° 15 (DOC 55 3077/005) tendant à remplacer quelques mots dans le paragraphe 5 de l'article 19. Il est renvoyé à la justification de l'amendement.

L'amendement n° 15 est adopté à l'unanimité.

L'article 19, ainsi modifié, est adopté par 11 voix contre 2 et une abstention.

Art. 20

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

Artikel 14 wordt eenparig aangenomen.

Art. 15

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 15 wordt aangenomen met 11 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 16

Mevrouw Kim Buyst c.s. dient amendement nr. 14 (DOC 55 3077/005) in, dat ertoe sterkt een woord te vervangen in de bepalingen onder 1° en 4° van artikel 16. Er wordt verwezen naar de verantwoording bij het amendement.

Amendement nr. 14 wordt eenparig aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 16 wordt aangenomen met 12 stemmen en 2 onthoudingen.

Art. 17

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 17 wordt aangenomen met 12 stemmen en 2 onthoudingen.

Art. 18

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 18 wordt eenparig aangenomen.

Art. 19

Mevrouw Kim Buyst c.s. dient amendement nr. 15 (DOC 55 3077/005) in, dat ertoe sterkt een aantal woorden te vervangen in paragraaf 5 van artikel 19. Er wordt verwezen naar de verantwoording bij het amendement.

Amendement nr. 15 wordt eenparig aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 19 wordt aangenomen met 11 tegen 2 stemmen en 1 onthouding.

Art. 20

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

L'article 20 est adopté par 11 voix contre 2 et une abstention.

Art. 21

Mme Kim Buyst et consorts présentent l'amendement n° 16 (DOC 55 3077/005) tendant à remplacer un mot dans le paragraphe 3 de l'article 21. Il est renvoyé à la justification de l'amendement.

L'amendement n° 16 est adopté à l'unanimité.

L'article 21, ainsi modifié, est adopté par 11 voix et trois abstentions.

Art. 22

Mme Kim Buyst et consorts présentent l'amendement n° 17 (DOC 55 3077/005) tendant à remplacer, dans le texte néerlandais, une phrase dans le paragraphe 2 de l'article 22. Il est renvoyé à la justification de l'amendement.

L'amendement n° 17 est adopté à l'unanimité.

L'article 22, ainsi modifié, est adopté par 11 voix contre 2 et une abstention.

Art. 23

Mme Kim Buyst et consorts présentent l'amendement n° 18 (DOC 55 3077/005) tendant à apporter quelques modifications à l'article 23. Il est renvoyé à la justification de l'amendement.

L'amendement n° 18 est adopté à l'unanimité.

L'article 23, ainsi modifié, est adopté par 11 voix contre 2 et une abstention.

Art. 24

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 24 est adopté par 12 voix et 2 abstentions.

Art. 25

Mme Kim Buyst et consorts présentent l'amendement n° 19 (DOC 55 3077/005) tendant à remplacer

Artikel 20 wordt aangenomen met 11 tegen 2 stemmen en 1 onthouding.

Art. 21

Mevrouw Kim Buyst c.s. dient amendement nr. 16 (DOC 55 3077/005) in, dat ertoe sterkt een woord te vervangen in paragraaf 3 van artikel 21. Er wordt verwezen naar de verantwoording bij het amendement.

Amendement nr. 16 wordt eenparig aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 21 wordt aangenomen met 11 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 22

Mevrouw Kim Buyst c.s. dient amendement nr. 17 (DOC 55 3077/005) in, dat ertoe sterkt een zin te vervangen in paragraaf 2 van artikel 22. Er wordt verwezen naar de verantwoording bij het amendement.

Amendement nr. 17 wordt eenparig aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 22 wordt aangenomen met 11 tegen 2 stemmen en 1 onthouding.

Art. 23

Mevrouw Kim Buyst c.s. dient amendement nr. 18 (DOC 55 3077/005) in, dat ertoe sterkt een aantal wijzigingen aan te brengen in artikel 23. Er wordt verwezen naar de verantwoording bij het amendement.

Amendement nr. 18 wordt eenparig aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 23 wordt aangenomen met 11 tegen 2 stemmen en 1 onthouding.

Art. 24

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 24 wordt aangenomen met 12 stemmen en twee onthoudingen.

Art. 25

Mevrouw Kim Buyst c.s. dient amendement nr. 19 (DOC 55 3077/005) in, dat ertoe sterkt een aantal woorden

quelques mots dans l'alinéa 3 de l'article 25. Il est renvoyé à la justification de l'amendement.

L'amendement n° 19 est adopté à l'unanimité.

L'article 25, ainsi modifié, est adopté à l'unanimité.

Art. 26

Mme Kim Buyst et consorts présentent l'amendement n° 20 (DOC 55 3077/005) tendant à apporter une série de modifications à l'article 26. Il est renvoyé à la justification de l'amendement.

L'amendement n° 20 est adopté à l'unanimité.

L'article 26, ainsi modifié, est adopté à l'unanimité.

Art. 27 à 29

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation.

Les articles 27 à 29 sont successivement adoptés à l'unanimité.

*
* *

L'ensemble du projet de loi, tel qu'il a été modifié, en ce compris les corrections d'ordre linguistique et législative, est adopté par 11 voix contre 2 et une abstention.

Résultat du vote nominatif:

Ont voté pour:

Ecolo-Groen: Kim Buyst, Séverine de Laveleye, Claire Hugon;

PS: Malik Ben Achour, Daniel Senesael;

VB: Kurt Ravyts, Reccino Van Lommel;

MR: Mathieu Bihet;

cd&v: Leen Dierick;

Open Vld: Christian Leysen;

te vervangen in het derde lid van artikel 25. Er wordt verwezen naar de verantwoording bij het amendement.

Amendement nr. 19 wordt eenparig aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 25 wordt eenparig aangenomen.

Art. 26

Mevrouw Kim Buyst c.s. dient amendement nr. 20 (DOC 55 3077/005) in, dat ertoe sterkt een aantal wijzigingen aan te brengen in artikel 26. Er wordt verwezen naar de verantwoording bij het amendement.

Amendement nr. 20 wordt eenparig aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 26 wordt eenparig aangenomen.

Art. 27 tot 29

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

De artikelen 27 tot 29 worden achtereenvolgens eenparig aangenomen.

*
* *

Het aldus geamendeerde wetsontwerp, met inbegrip van de taalkundige en wetgevingstechnische verbeteringen, wordt aangenomen met 11 tegen 2 stemmen en 1 onthouding.

De naamstemming is als volgt:

Hebben voorgestemd:

Ecolo-Groen: Kim Buyst, Séverine de Laveleye, Claire Hugon;

PS: Malik Ben Achour, Daniel Senesael;

VB: Kurt Ravyts, Reccino Van Lommel;

MR: Mathieu Bihet;

cd&v: Leen Dierick;

Open Vld: Christian Leysen;

Vooruit: Kris Verduyckt.

Ont voté contre:

N-VA: Wouter Raskin, Bert Wollants.

S'est abstenu:

PVDA-PTB: Thierry Warmoes.

La rapporteure, Le président,

Kim Buyst Christian Leysen

Dispositions nécessitant une mesure d'exécution
(article 78.2, alinéa 4, du Règlement):

— en vertu de l'article 105 de la Constitution: non
communiquées;

— en vertu de l'article 108 de la Constitution: non
communiquées.

Annexes:

— note de légistique du Service juridique de la
Chambre;

— lettre du 19 janvier 2023 d'Air Liquide Industries
Belgium SA/NV à la commission;

— lettre du 10 février 2023 d'Air Liquide Industries
Belgium SA/NV à la commission.

Vooruit: Kris Verduyckt.

Hebben tegengestemd:

N-VA: Wouter Raskin, Bert Wollants.

Heeft zich onthouden:

PVDA-PTB: Thierry Warmoes.

De rapportrice, De voorzitter,

Kim Buyst Christian Leysen

Bepalingen die een uitvoeringsmaatregel vereisen
(artikel 78.2, vierde lid, van het Reglement):

— op grond van artikel 105 van de Grondwet: niet
meegedeeld;

— op grond van artikel 108 van de Grondwet: niet
meegedeeld.

Bijlagen:

— wetgevingstechnische nota van de Juridische
Dienst van de Kamer;

— brief van 19 januari 2023 van Air Liquide Industries
Belgium SA/NV aan de commissie;

— brief van 10 februari 2023 van Air Liquide Industries
Belgium SA/NV aan de commissie.

dienst Juridische Zaken en Parlementaire Documentatie
service Affaires juridiques et Documentation parlementaire
afdeling Juridische Zaken – division Affaires juridiques

**NOTE À L'ATTENTION DE LA COMMISSION DE L'ÉNERGIE, DE L'ENVIRONNEMENT ET
DU CLIMAT**

Numéro d'ordre: SJD/2023/0030

Date: 10/02/2023

Mots-clés: PROC – Autres – Légistique – Note de légistique de la Chambre (296.1)

Cc: Mme la Présidente, M. le Greffier, M. le Greffier adjoint, M. Wettach, Mme Geuffens, M. Dutry, M. Sadat.

Objet: Note de légistique relative aux articles adoptés en première lecture du projet de loi relatif au transport d'hydrogène par canalisations (DOC 55 3077/004)

OBSERVATIONS GÉNÉRALES

1. Dans le projet de loi, au mot "*waterstofvervoersnetbeheerder*" du texte néerlandais correspondent presque systématiquement les mots "*gestionnaire de réseau de transport d'hydrogène*" dans le texte français. Dès lors que le gestionnaire "de" réseau de transport désigné par le ministre gère un réseau de transport d'hydrogène déterminé, on utilisera, dans le texte français du projet de loi, l'expression "*gestionnaire du réseau de transport d'hydrogène*" lorsque l'on vise le gestionnaire désigné en application de l'article 8 du projet de loi. La modification proposée permet d'assurer une meilleure concordance entre les deux langues puisque, dans la définition de la notion de "*waterstofvervoersnetbeheerder*" figurant à l'article 2, 18°, du projet de loi, le texte néerlandais utilise l'article défini "het" ("beheerder van het waterstofvervoersnet"), ce qui confirme le caractère déterminé du réseau de transport d'hydrogène attribué au gestionnaire "de" réseau. On relèvera enfin que la loi gaz utilise, pour une situation comparable, la notion de "*gestionnaire du réseau de transport de gaz naturel*" qui y est définie, à l'article 1er, 31°, comme étant "le gestionnaire du réseau de transport de gaz naturel désigné conformément à l'article 8 ou à l'article 8/1".
2. Le projet de loi contient plusieurs renvois à l'article 3 de la loi gaz, qui visent tant les autorisations de transport délivrées en vertu de cette base légale que la procédure prévue pour ces autorisations. Dès lors que l'article 3 de la loi gaz ne contient que l'obligation d'autorisation, et non la procédure, la question se pose de savoir s'il ne serait pas plus précis de renvoyer aux articles 3 à 7 de la loi gaz.
3. Les délais prévus par le projet de loi sont exprimés en « *jours ouvrables* », en « *jours calendrier* » et en « *jours* ». Conformément aux directives de légistique du Conseil d'État, il se recommande, d'une part, de définir la notion de jours ouvrables et, d'autre part, de ne pas utiliser la notion de jours calendrier, mais de la remplacer par la notion de jours.¹ La nécessité de définir la notion de jours ouvrables est d'autant plus pertinente que les définitions de « *jour ouvrable* » contenues dans l'article 1.7 du Code civil et dans le droit social sont différentes.²

¹ Conseil d'État, *Principes de technique législative, Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires*, p. 70.

² Cf. à propos de cette problématique le [DOC 55 3039/001](#), à savoir les travaux préparatoires du projet de loi devenu la loi du 26 décembre 2022 visant à neutraliser l'article 1.7 du livre 1er du Code civil en ce qui concerne le droit du travail et la sécurité sociale et l'assistance sociale.

Rédigé par:

Vu par:

Print: 21/02/2023 10.52

R3077_20230215_ANN1.docx

1/11

4. Le projet de loi utilise indistinctement les notions de « *candidat* » et de « *candidat gestionnaire de réseau de transport d'hydrogène* ». Il se recommande d'utiliser une notion uniforme.
5. La question se pose de savoir si le ministre peut imposer des conditions supplémentaires lors de la désignation d'un gestionnaire de réseau de transport d'hydrogène, conformément à la procédure visée à l'article 9 du projet de loi. L'article 13, 1°, du projet de loi dispose en effet que le gestionnaire de réseau de transport d'hydrogène "*continue à remplir les conditions de sa désignation en tant que gestionnaire de réseau de transport d'hydrogène*" / "*blijft voldoen aan de voorwaarden voor zijn aanwijzing als waterstofvervoersnetbeheerder*", et semble donc impliquer que des conditions supplémentaires pourraient s'appliquer. L'article 11 du projet de loi ne contient toutefois que les critères d'évaluation pour la désignation et ne prévoit aucune base légale pour l'imposition de conditions supplémentaires. Si l'intention est de permettre au ministre d'imposer des conditions supplémentaires, on modifiera l'article 9 ou l'article 11 du projet de loi afin d'insérer une base légale explicite en ce sens.

OBSERVATIONS PARTICULIÈRES RELATIVES AUX ARTICLES

Art. 2

6. On remplacera dans le 11° les mots "*installation de transport d'hydrogène: toute canalisation destinée au transport d'hydrogène, y compris*" / "*waterstofvervoersinstallatie: alle pijpleidingen bestemd voor het vervoer van waterstof, met inbegrip van*" par les mots "*installation de transport d'hydrogène: toute canalisation de transport d'hydrogène, y compris*" / "*waterstofvervoersinstallatie: alle waterstofvervoersleidingen, met inbegrip van*".
(Le 12° définit la notion de "*canalisation de transport d'hydrogène*" / "*waterstofvervoersleiding*" comme toute canalisation destinée au transport d'hydrogène.)
7. On remplacera dans le 19° les mots "*utilisateur de réseau: toute personne physique ou morale qui réserve de la capacité sur une installation de transport d'hydrogène*" / "*netgebruiker: elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die capaciteit reserveert op waterstofvervoersinstallatie*" par les mots "*utilisateur de réseau: toute entreprise d'hydrogène qui réserve de la capacité sur une installation de transport d'hydrogène*" / "*netgebruiker: elke waterstofonderneming die capaciteit reserveert op een waterstofvervoersinstallatie*".
(Compte tenu de la définition d'"*entreprise d'hydrogène*" / "*waterstofonderneming*" contenue dans l'article 2, 9°, du projet de loi, tout utilisateur de réseau est une entreprise d'hydrogène + correction textuelle dans le texte néerlandais.)

Art. 3

8. On supprimera l'article 3, alinéa 1er, du projet de loi car cette disposition n'a aucune portée normative.
(Dans son "Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires", le Conseil d'État rappelle que "la mention de l'objet de l'acte est comme telle dépourvue de caractère normatif. Elle n'a donc normalement pas sa place dans le dispositif ".³⁾

³ Conseil d'État, *Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires*, n° 87, p. 66.

Rédigé par:

Vu par:

Print: 21/02/2023 10.52

R3077_20230215_ANN1.docx

2/11

Si la commission suit cette observation, on supprimera, dans l'intitulé de l'article 3, les mots "*Objet et*" / "*Doel en*".

Art. 4

9. Le paragraphe 1er indique que « la construction et l'exploitation de toute canalisation de transport d'hydrogène nécessitent l'octroi préalable d'une autorisation de transport d'hydrogène ». Or, la définition de l'« autorisation de transport d'hydrogène » visée à l'article 2, 23°, du projet de loi n'indique pas que toute canalisation de transport d'hydrogène, mais bien que toute installation de transport d'hydrogène est soumise à une obligation d'autorisation. Il ressort de la définition d'installation de transport d'hydrogène (art. 2, 11°, du projet de loi) et de la définition de canalisation de transport d'hydrogène (article 2, 12°, du projet de loi) que la notion d'installation de transport d'hydrogène est plus large.

Le projet de loi évoque à d'autres endroits, par exemple à l'article 5, § 2, les « autorisations pour la construction et la gestion des installations de transport d'hydrogène ».

Il appartient à la commission de définir de manière claire et uniforme l'obligation d'autorisation et d'indiquer si elle se limite aux canalisations de transport d'hydrogène ou s'applique aux installations de transport d'hydrogène, et ce, afin d'assurer la sécurité juridique de l'obligation d'autorisation.

Art. 5

10. On remplacera dans l'article 5, § 4, du projet de loi les mots "*Dans l'attente de l'adoption de l'arrêté royal*" / "*In afwachting van de aanneming van het koninklijk besluit*" par les mots "*Dans l'attente de l'entrée en vigueur de l'arrêté royal*" / "*In afwachting van de inwerkingtreding van het koninklijk besluit*".

(Ce n'est pas la date d'adoption de l'arrêté royal mais la date de son entrée en vigueur qui détermine la date jusqu'à laquelle l'arrêté royal du 14 mai 2002 'relatif à l'autorisation de transport de produits gazeux et autres par canalisations' continuera à s'appliquer.)

11. La formulation du paragraphe 5 semble indiquer que la Commission décide de l'octroi des autorisations de transport d'hydrogène pour l'extension des réseaux d'hydrogène existants. La question se pose de savoir si l'objectif n'est pas plutôt que le ministre décide sur la base d'un avis de la Commission (voir notamment l'article 5, § 2, ainsi que l'article 3 de la loi gaz). Il appartient à la commission de juger s'il convient de préciser la formulation de ce paragraphe.

Art. 9

12. L'article 9 du projet de loi règle la procédure de certification et de désignation du gestionnaire du réseau de transport d'hydrogène. Sur la base du paragraphe 4, c'est la Commission qui statue sur la demande de certification et transmet un avis à la Direction générale de l'Énergie dans les soixante jours de la clôture des candidatures. En application de l'article 26, § 1er, du projet de loi, le candidat qui n'obtiendrait pas sa certification peut introduire un recours contre la décision de la Commission devant la Cour des marchés. Il revient à la commission d'apprécier s'il ne s'indique pas de prévoir que les délais fixés aux paragraphes 5 et 6 de l'article 9 pour la suite de la procédure de désignation du gestionnaire du réseau sont suspendus dans cette hypothèse. A défaut le candidat qui obtiendrait gain de cause devant la Cour des marchés n'aura

Rédigé par:

Vu par:

Print: 21/02/2023 10.52

R3077_20230215_ANN1.docx

3/11

plus la possibilité d'être désigné en tant que gestionnaire du réseau de transport d'hydrogène puisque la procédure de désignation aura été poursuivie sans attendre la décision de la Cour des marchés.

13. Dans l'article 9, § 4, dernière phrase, du projet de loi, on remplacera les mots "*un avis sur les critères d'évaluation*" / "*een advies met betrekking tot de evaluatiecriteria*" par les mots "*un avis sur les candidats, à la lumière des critères d'évaluation*" / "*een advies over de kandidaten, in het licht van de evaluatiecriteria*".
(L'avis de la Direction générale de l'Énergie ne doit pas porter sur les critères d'évaluation mais sur les mérites des candidats, évalués à l'aune des critères fixés à l'article 11.)
14. Dans l'article 9, § 5, du projet de loi, on supprimera les mots "*de l'évaluation et*" / "*de evaluatie en*".
(Les mots "*de l'évaluation*" prêtent à confusion. L'article 9, § 4, prévoit que la Commission transmet uniquement un avis à la Direction générale de l'Énergie. Il n'y est pas question de communiquer une évaluation.)

Art. 10

15. La question se pose de savoir si, dans le texte néerlandais du 2°, b), les mots "*van de waters- tovervoersnetbeheerder juridisch vertegenwoordigen*" ne doivent pas être remplacés par les mots "*van de waterstovervoersnetbeheerder wettelijk vertegenwoordigen*" ou par les mots "*van de waterstovervoersnetbeheerder rechtsgeldig vertegenwoordigen*".
(Concordance avec le texte français "*représentant légalement*". Voir notamment l'article 9 de la loi du 23 octobre 2022 'modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et portant transposition de la directive (UE) 2019/944 du Parlement européen et du Conseil du 5 juin 2019 concernant des règles communes pour le marché intérieur de l'électricité et modifiant la directive 2012/27/UE', où les deux formulations sont utilisées.)
Cette observation s'applique également au 2°, c), alinéas 1er et 2.

Art. 11

16. La question se pose de savoir si, dans la phrase introductive de l'alinéa 1er, les mots "*La Direction générale de l'Énergie évalue les candidatures*" / "*De Algemene Directie Energie beoordeelt de kandidaturen*" ne doivent pas être remplacés par les mots "*La Direction générale de l'Énergie et la Commission évaluent les candidatures*" / "*De Algemene Directie Energie en de Commissie beoordelen de kandidaturen*".
(En vertu de l'article 9, § 4, du projet de loi, la Commission jouera également un rôle en la matière).

Art. 12

17. On insèrera, dans l'article 12, § 3, alinéa 2, *in fine*, du projet de loi, après les mots "*La décision est envoyée au ministre*" / "*De beslissing wordt aan de minister*", les mots "*et au gestionnaire du réseau de transport d'hydrogène*" / "*en aan de waterstofvervoersnetbeheerder*" in.
(Dès lors que la Commission prend une décision de révocation et que toute décision de la Commission peut, conformément à l'article 26, § 1er, du projet de loi, faire l'objet d'un recours devant la Cour des marchés, il s'indique que la décision soit portée à la connaissance du gestionnaire du réseau pour que ce dernier puisse exercer son recours de manière effective.)

Rédigé par:

Vu par:

Print: 21/02/2023 10.52

R3077_20230215_ANN1.docx

4/11

18. L'article 12, § 4, règle la révocation de la désignation du gestionnaire du réseau d'hydrogène. L'alinéa 1er prévoit que le ministre peut révoquer la désignation, notamment lorsque la Commission a révoqué la certification du gestionnaire du réseau. Il s'en déduit *a contrario* que le ministre peut décider de ne pas révoquer la désignation du gestionnaire alors que ce dernier n'est plus certifié. Il revient à la commission d'apprécier si la révocation de la désignation du gestionnaire du réseau d'hydrogène ne doit pas être automatique lorsque ce dernier perd sa certification.

Art. 13

19. La question se pose de savoir si le gestionnaire du réseau de transport d'hydrogène doit aussi durablement satisfaire aux conditions visées à l'article 10. Dans l'affirmative, on complètera l'article 13, 1°, du projet de loi en ce sens.

Art. 16

20. La question se pose de savoir si, au paragraphe 2, alinéa 2, 1°, une différence est visée entre "*la période tarifaire*" / "*tariefperiode*", d'une part, et "*la période de régulation*" / "*reguleringsperiode*", d'autre part. La loi gaz (notamment l'article 15/5ter) ne mentionne que "*la période tarifaire*" / "*tariefperiode*".
Si la notion de "période de régulation" / "reguleringsperiode" est modifiée, elle devra également être modifiée au paragraphe 2, alinéa 2, 4°.

Art. 22

21. Les textes français et néerlandais du paragraphe 2, première phrase, ne concordent pas. Il appartient à la commission de déterminer quelle version linguistique est correcte.

On remplacera en tout cas, dans le texte néerlandais du paragraphe 2, première phrase, les mots "*Wanneer de eigenaar van een waterstofvervoersinstallatie*" par les mots "*Wanneer de eigenaar van een bestaand waterstofnet*".
(Concordance avec les autres dispositions de l'article 22.)

Art. 23

22. Il se recommande d'inscrire la deuxième phrase du paragraphe 1er, 2°, dans un nouveau paragraphe ("*Le propriétaire du réseau d'hydrogène existant n'est pas responsable de l'octroi et de la gestion de l'accès des tiers, ni de la planification des investissements.*" / "*De eigenaar van het bestaande waterstofnet is niet bevoegd voor het verlenen en beheren van toegang voor derden, noch voor de investeringsplanning.*"). Le paragraphe 1er fixe les obligations du gestionnaire indépendant alors que la phrase précitée vise le propriétaire d'un réseau d'hydrogène existant visé au paragraphe 2.

En tout cas, on remplacera au paragraphe 1er, 2°:

- les mots "*établir une planification adéquate des*" / "*afdoende investeringsplanning in*" par les mots "*établir un programme adéquat des*" / "*afdoende investeringsprogramma in*";
 - les mots "*ni de la planification des investissements*" / "*noch voor de investeringsplanning*" par les mots "*ni du programme des investissements*" / "*noch voor het investeringsprogramma*".
- (Concordance avec la terminologie utilisée à l'article 14, § 2, 3°, du projet de loi.)

Rédigé par:**Vu par:**

Print: 21/02/2023 10.52

R3077_20230215_ANN1.docx

5/11

Art. 25

23. Il revient à la commission d'apprécier s'il convient de remplacer au troisième alinéa, dans le renvoi à l'article 25, § 5, de la loi du 29 avril 1999 'relative à l'organisation du marché de l'électricité', les mots « *Le budget annuel de la Commission* » / « *jaarbegroting van de Commissie* » par les mots « *Le budget et les comptes annuels de la Commission* » / « *begroting en de jaarrekening van de Commissie* ». En effet, l'article 25, § 5, établit des règles applicables au budget et aux comptes annuels de la Commission.

Art. 26

24. La question se pose de savoir s'il ne convient pas de remplacer le paragraphe 2 par ce qui suit:

« § 2. Toute personne justifiant d'un intérêt peut introduire le recours visé au paragraphe 1er. »

/

« § 2. Iedere persoon die een belang aantoont, kan het in paragraaf 1 bedoelde beroep instellen. ».

(Formulation plus usuelle de la disposition.)

25. On remplacera dans l'article 26 du projet de loi, le paragraphe 4, alinéa 2, par ce qui suit:

"Lorsque la Commission ne prend pas de décision dans le délai prescrit par ou en vertu de la présente loi, la partie concernée peut mettre la Commission en demeure de prendre une décision. L'absence de décision à l'issue d'un délai de quarante-cinq jours à compter du jour de la mise en demeure vaut décision de rejet de la demande. La partie concernée peut, dans les trente jours suivant l'expiration du délai de quarante-cinq jours à compter du jour de la mise en demeure, introduire un recours contre la décision implicite de rejet de la Commission."

/

"Wanneer de Commissie geen beslissing neemt binnen de bij of krachtens deze wet gestelde termijn kan de betrokken partij de Commissie in gebreke stellen om een beslissing te nemen. Bij het uitblijven van een beslissing na afloop van een termijn van vijfenveertig dagen, te rekenen vanaf de dag van de ingebrekestelling, wordt het stilzwijgen beschouwd als een beslissing tot afwijzing van het verzoek. De betrokken partij kan, binnen dertig dagen na het verstrijken van de termijn van vijfenveertig dagen te rekenen vanaf de dag van de ingebrekestelling, een beroep instellen tegen de stilzwijgende beslissing tot afwijzing van de Commissie."

(Améliore la lisibilité de la disposition. Le texte du projet de loi manque de précision quant au point de départ du délai de 30 jours dans lequel le recours doit être introduit en cas d'absence de décision de la Commission.)

26. La question se pose de savoir si la situation réglée au paragraphe 4, alinéa 4, exige que seule une version non confidentielle de la requête soit déposée, ou plutôt que tant une version confidentielle qu'une version non confidentielle soient déposées.

Rédigé par:

Vu par:

Print: 21/02/2023 10.52

R3077_20230215_ANN1.docx

6/11

Si la commission décide qu'il y a lieu de retenir la première interprétation de cette disposition, on remplacera le paragraphe 4, alinéa 4, par ce qui suit:

« Si la requête contient des informations que le requérant considère comme confidentielles, il doit l'indiquer expressément et déposer, à peine de nullité, seulement une version non confidentielle de la requête. »

/

« Indien het verzoekschrift gegevens bevat die de verzoeker als vertrouwelijk beschouwt, vermeldt hij dit uitdrukkelijk en dient hij enkel een niet-vertrouwelijke versie van het verzoekschrift in, op straffe van nietigheid. ».

Si la commission décide qu'il y a lieu de retenir la seconde interprétation de cette disposition, on remplacera le paragraphe 4, alinéa 4, par ce qui suit:

« Si la requête contient des informations que le requérant considère comme confidentielles, il doit l'indiquer expressément et déposer également, à peine de nullité, une version non confidentielle de la requête. »

/

« Indien het verzoekschrift gegevens bevat die de verzoeker als vertrouwelijk beschouwt, vermeldt hij dit uitdrukkelijk en dient hij ook een niet-vertrouwelijke versie van het verzoekschrift in, op straffe van nietigheid. ».

27. La question se pose de savoir si, en ce qui concerne le dossier administratif visé au paragraphe 5, la Cour des Marchés aura accès à l'ensemble de ce dossier administratif (documents confidentiels et non confidentiels). Le paragraphe 5, alinéa 3, semble l'impliquer. Si cette interprétation est conforme à l'intention de la commission, il serait préférable de l'inscrire explicitement dans la loi.

AMÉLIORATIONS PUREMENT FORMELLES ET CORRECTIONS D'ORDRE PUREMENT LINGUISTIQUE

Art. 2

28. Dans l'article 2, 3°, c), du projet de loi, on remplacera, dans le texte français, les mots "consommateurs finaux" par les mots "clients finaux".
(Mise en concordance des deux langues: voir article 2, 7°, du projet de loi où les mots "client final" correspondent au mot "afnemer".)
29. Dans le 3°, e), on remplacera, dans le texte néerlandais, les mots « van en naar de grote watersstofopslageenheden, inclusief » par les mots « van en naar de grote waterstofopslagfaciliteiten, inclusief ».
(Mise en concordance avec le texte français « installations de stockage » et la définition du mot « waterstofopslagfaciliteiten » à l'article 2, 16°, du projet de loi.)

Art. 3

30. On remplacera l'article 3, alinéa 2, du projet de loi comme suit:

"La présente loi s'applique uniquement aux installations de transport d'hydrogène."

/

Rédigé par:

Vu par:

Print: 21/02/2023 10.52

R3077_20230215_ANN1.docx

7/11

"Deze wet is enkel van toepassing op waterstofvervoersinstallaties."

(Le Conseil d'État recommande, pour décrire une action, d'utiliser un verbe plutôt qu'un substantif⁴ et de rédiger les dispositions à la voie active⁵.)

Art. 4

31. Dans le paragraphe 1er, on remplacera les mots « *l'arrêté ministériel désignant le gestionnaire de réseau de transport d'hydrogène visé à l'article 9, § 6, » / « het ministerieel besluit tot aanwijzing van de waterstofvervoersnetbeheerder bedoeld in artikel 9, § 6, »* par les mots « *l'arrêté ministériel visé à l'article 9, § 6, désignant le gestionnaire de réseau de transport d'hydrogène » / « het ministerieel besluit bedoeld in artikel 9, § 6, tot aanwijzing van de waterstofvervoersnetbeheerder »* ».

(Précision indiquant que le renvoi porte sur l'arrêté ministériel.)

Cette observation s'applique mutatis mutandis au paragraphe 2, au paragraphe 3, alinéa 1er, et au paragraphe 6 de la même disposition.

Art. 5

32. On adaptera le texte du paragraphe 2 afin de respecter les directives d'ordre légistique du Conseil d'État qui préconisent de ne pas employer le verbe « devoir » ou des expressions analogues telles que « être tenu de », mais de conjuguer le verbe de l'action envisagée à l'indicatif présent.⁶

33. Dans le paragraphe 6, alinéa 1er, 2°, on remplacera, dans le texte néerlandais, les mots « *de ontwikkelingsplannen voor waterstofdistributienetten* » par les mots « *de ontwikkelingsprojecten voor de waterstofdistributienetten* ».

(Mise en concordance avec le texte français « *plan de développement ou les projets de développement* ».)

Art. 9

34. Dans le paragraphe 6, on remplacera, dans le texte français, les mots « *par lettre recommandée avec accusé de réception au gestionnaire de réseau de transport d'hydrogène et aux autres candidats. Le ministre communique l'identité du gestionnaire de réseau de transport d'hydrogène à la Commission européenne.* » par les mots « *par lettre recommandée avec accusé de réception au gestionnaire de réseau de transport d'hydrogène désigné et aux autres candidats. Le ministre communique l'identité du gestionnaire de réseau de transport d'hydrogène désigné à la Commission européenne.* »

(Mise en concordance avec le texte néerlandais « *aangewezen waterstofvervoersnetbeheerder* ».)

Art. 14

35. Le Conseil d'État recommande de ne pas introduire dans une énumération de phrase incidente c'est-à-dire une phrase qui interrompt l'énumération pour y introduire un élément accessoire

⁴ Conseil d'État, Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires, n° 3.5.3, p. 7.

⁵ Conseil d'État, ibidem, n° 3.9., p. 8.

⁶ Principes de technique législative, p. 7.

Rédigé par:

Vu par:

Print: 21/02/2023 10.52

R3077_20230215_ANN1.docx

8/11

propre à un élément énuméré. On déplacera dès lors, dans l'article 14, § 2, 1°, les deux alinéas incidents qui deviendront les alinéas 2 et 3, rédigés comme suit:

"Les scénarios visés à l'alinéa 1er, 1°, sont cohérents avec les scénarios adoptés par les gestionnaires de réseaux de (...).

Ces scénarios sont soumis pour consultation aux parties prenantes concernées en vue de vérifier leur caractère réaliste."

/

"De in het eerste lid, 1°, bedoelde scenario's zijn consistent met de scenario's die de Belgische vervoersnetbeheerders (...).

Deze scenario's worden ter consultatie voorgelegd aan de relevante betrokken partijen teneinde het realistisch karakter ervan te verifiëren."

Art. 17

36. Dans le texte néerlandais de l'alinéa 2, on remplacera les mots "De waterstofvervoersnetbeheerder is verantwoordelijk voor het toezicht op" par les mots "De waterstofvervoersnetbeheerder wordt belast met het toezicht op".
(Concordance avec le texte français: "est chargé de".)

Art. 19

37. Dans les paragraphes 1er et 2, on remplacera chaque fois les mots "y compris les extensions autorisées conformément à l'article 4, par des" / "met inbegrip van de overeenkomstig artikel 4 toegelaten uitbreidingen" par les mots "y compris les extensions autorisées conformément à l'article 4, § 5, par des" / "met inbegrip van de overeenkomstig artikel 4, § 5, toegelaten uitbreidingen".
(Précision du renvoi.)
38. Dans le texte néerlandais de l'article 19, § 3, on remplacera les mots "Elke beheerder" par les mots "Elke eigenaar".
(Mise en concordance des deux langues: on alignera le texte néerlandais [*beheerder* → *eigenaar*] sur le texte français [*propriétaire*] conformément à ce que précise le commentaire de l'article⁷.)

Art. 20

39. Dans le texte néerlandais du paragraphe 5, on remplacera les mots "De Commissie kan van de betrokken partijen alle informatie verlangen die zij nodig acht" par les mots "De Commissie kan bij de betrokken partijen alle informatie opvragen die zij nodig acht".
(Concordance avec le texte français: "peut demander".)

Art. 21

40. Dans le paragraphe 3, alinéa 1er, on remplacera les mots "de l'évaluer à la lumière des critères d'évaluation visés à l'article 22" / "in staat stellen deze te beoordelen in het licht van de beoordelingscriteria bedoeld in artikel 22" par les mots "de l'évaluer à la lumière des conditions préalables visées à l'article 22" / "in staat stellen deze te beoordelen in het licht van de voorafgaande voorwaarden bedoeld in artikel 22".

⁷ Doc 55-3077/001, p. 26.

Rédigé par:

Vu par:

Print: 21/02/2023 10.52

R3077_20230215_ANN1.docx

9/11

(L'article 22 du projet de loi a trait aux "conditions préalables" / "voorafgaande voorwaarden".)
La même observation vaut, *mutatis mutandis*, pour le paragraphe 4 de la même disposition.

41. Dans le texte néerlandais du paragraphe 3, alinéa 2, on remplacera les mots "*alle aanvullende informatie te verstrekken die zij voor hun evaluatie nodig achten*" par les mots "*alle aanvullende informatie te verstrekken die zij voor hun onderzoek nodig achten*".
(Concordance avec le texte français: "examen".)

Art. 22

42. Dans le paragraphe 1er, alinéa 1er, 1°, on remplacera les mots "*pour l'exécution des tâches qui lui incombent conformément à l'article 23*" / "*de hem overeenkomstig artikel 23 opgedragen taken uit te voeren*" par les mots "*pour l'exécution des obligations qui lui incombent conformément à l'article 23*" / "*de hem overeenkomstig artikel 23 opgedragen verplichtingen uit te voeren*".
(Alignement de la terminologie sur celle utilisée dans le paragraphe 1er, alinéa 1er, 2°, et dans l'article 23 du projet de loi.)
43. Dans le texte néerlandais du paragraphe 2, on remplacera les mots "*Deze voorwaarden kunnen de criteria omvatten*" par les mots "*Deze voorwaarden kunnen onder andere de criteria omvatten*".
(Concordance avec le texte français: "entre autres".)

Art. 23

44. Les deux versions linguistiques du paragraphe 1er, 1°, ne concordent pas. En regard des mots néerlandais "*inclusief het innen van een toegangsheffing en congestielasten voor de exploitatie*" figurent en effet les mots français "*y compris la perception des redevances d'accès et des redevances de congestion*". Il appartient à la commission d'établir une meilleure concordance entre les deux versions linguistiques.
45. Dans le paragraphe 2, 1°, on remplacera les mots "*pour l'exécution de ses tâches, y compris, notamment, toutes les informations applicables*" / "*voor de uitvoering van zijn taken, inclusief meer bepaald alle toepasselijke informatie*" par les mots "*pour l'exécution de ses obligations, y compris, la communication de toutes les informations pertinentes*" / "*voor de uitvoering van zijn verplichtingen, inclusief het meedelen van alle relevante informatie*".
(Amélioration de la logique de la phrase et de la terminologie. Voir aussi l'observation formulée au point 42.)
46. On remplacera, dans l'article 23, § 2, 4°, du projet de loi, les mots "*les garanties destinées*" / "*de waarborgen*" par les mots "*qu'il offre les garanties destinées*" / "*het geven van de waarborgen*".
(Amélioration grammaticale.)

Art. 26

47. Dans le § 1er, on remplacera les mots "*la Cour des marchés visée à l'article 101, §1er, alinéa 4, du Code judiciaire, statuant comme en matière de référé*" / "*kan beroep worden ingesteld bij het Marktenhof bedoeld in artikel 101, § 1, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, uitspraak doende*"

Rédigé par:

Vu par:

Print: 21/02/2023 10.52

R3077_20230215_ANN1.docx

10/11

als in kort geding” par les mots “*la Cour des marchés, siégeant comme en référé*” / “*kan beroep worden ingesteld bij het Marktenhof, zetelend zoals in kort geding*”.
(Cf. art. 15/20, § 1er, alinéa 1er, de la loi gaz.)

48. Dans le texte néerlandais, on remplacera le § 3 par ce qui suit:

“§ 3. De minister of een belanghebbende partij kan binnen dertig dagen na de bekendmaking van het verzoekschrift op de website van de Commissie overeenkomstig paragraaf 4, vijfde lid, in de zaak tussenkomen.”.

(Concordance linguistique + utilisation de la terminologie usuelle.)

49. Dans l'article 26, § 4, alinéa 3, 2°, du projet de loi, on supprimera le mot “*social*” / “*maatschappelijke*”.

(Le Code des sociétés et des associations a remplacé la notion de “siège social” par celle de “siège”).

50. Dans le texte néerlandais du § 4, alinéa 3, 4°, on remplacera les mots “*tot aan de sluiting van de terechtzitting, door*” par les mots “*tot aan de sluiting van de debatten, door*”.

(Concordance linguistique + utilisation de la terminologie usuelle, cf. article 769 du Code judiciaire.)

51. Dans le texte néerlandais du § 4, alinéa 5, on remplacera les mots “*onverwijd bij gerechtelijk schrijven in kennis*” par les mots “*onverwijd per gerechtsbrief in kennis*”.

(Concordance linguistique + utilisation de la terminologie usuelle.)

52. Dans le § 6, alinéa 2, on remplacera les mots “*dans sa requête introductive d’instance et*” / “*in zijn inleidend verzoekschrift en*” par les mots “*Toutefois, la Cour des marchés peut, à la demande du requérant dans sa requête et*” / “*in zijn verzoekschrift en*”.

(Harmonisation de la terminologie au sein d’un même article.)

53. Dans le texte néerlandais du § 7, alinéa 2, on remplacera les mots “*en na een contradictoir debat. Bij*” par les mots “*en na een debat op tegenspraak. Bij*”.

(Concordance linguistique + utilisation de la terminologie usuelle.)

N.B. : Quelques corrections moins importantes ont été communiquées sur un exemplaire du texte au secrétariat de la commission.

Rédigé par:

Vu par:

Print: 21/02/2023 10.52

R3077_20230215_ANN1.docx

11/11

NOTA TER ATTENTIE VAN DE COMMISSIE VOOR ENERGIE, LEEFMILIEU EN KLIMAAT
Volgnummer: SJD/2023/0030

Datum: 10/02/2023

Trefwoorden: PROC – Andere – Wetgevingstechniek – Wetgevingstechnische nota's van de Kamer (296.1)

Cc: mevrouw de Voorzitster, de heer Griffier, de heer Adjunct-Griffier, de heer Wettach, mevrouw Geufens, de heer Dutry, de heer Sadat.

Betreft: Wetgevingstechnische nota betreffende de in eerste lezing aangenomen artikelen van het wetsontwerp betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen (DOC 55 3077/004)

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. In het wetsontwerp staan tegenover het woord “waterstofvervoersnetbeheerder” in de Nederlandse tekst vrijwel stelselmatig de woorden “*gestionnaire de réseau de transport d’hydrogène*” in de Franse tekst. Aangezien de door de minister aangewezen waterstofvervoersnetbeheerder een specifiek waterstofvervoersnetwerk beheert, gebruike men in de Franse tekst van het wetsontwerp de woorden “*gestionnaire du réseau de transport d’hydrogène*” wanneer het gaat om de beheerder die met toepassing van artikel 8 van het wetsontwerp wordt aangewezen. De voorgestelde wijziging zorgt voor meer overeenstemming tussen de twee talen, aangezien in de Nederlandse definitie van het begrip “waterstofvervoersnetbeheerder” in artikel 2, 18°, van het wetsontwerp, het bepaald lidwoord “het” wordt gebruikt (“beheerder van het waterstofvervoersnet”), wat het specifieke karakter benadrukt van het waterstofvervoersnet dat aan de netbeheerder wordt toegewezen. Tot slot dient te worden opgemerkt dat in de gaswet voor een vergelijkbare situatie het begrip “*gestionnaire du réseau de transport de gaz naturel*” wordt gebruikt, dat in artikel 1, 31°, van die wet wordt gedefinieerd als “*le gestionnaire du réseau de transport de gaz naturel désigné conformément à l'article 8 ou à l'article 8/1*”.
2. In het wetsontwerp wordt meerdere malen verwezen naar artikel 3 van de gaswet, waarbij wordt verwezen naar zowel de op die wettelijke basis afgeleverde vervoersvergunningen als de voor die vergunningen bepaalde procedure. Aangezien artikel 3 van de gaswet enkel de vergunningsplicht bevat, en niet de procedure, rijst de vraag of het niet preciezer is om te verwijzen naar de artikelen 3 tot 7 van de gaswet.
3. De bij het wetsontwerp bepaalde termijnen worden zowel in “werkdagen”, “kalenderdagen” als in “dagen” uitgedrukt. Overeenkomstig de wetgevingstechnische richtlijnen van de Raad van State verdient het aanbeveling *enerzijds* het begrip werkdagen te definiëren en *anderzijds* het begrip kalenderdagen niet te gebruiken, doch te vervangen door het begrip dagen.¹ De noodzaak om het begrip werkdagen te definiëren is des te relevanter gelet op de verschillende definities van “werkdag” in artikel 1.7 van het Burgerlijk Wetboek en het sociaal recht.²

¹ Raad van State, *Beginnelsen van de wetgevingstechniek, Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, blz. 70.

² Zie over deze problematiek [DOC 55 3039/001](#), n.l. de parlementaire voorbereiding bij het wetsontwerp dat geleid heeft tot de wet van 26 december 2022 houdende de neutralisatie van artikel 1.7 van boek 1 van het Burgerlijk Wetboek wat betreft het arbeidsrecht en de sociale zekerheid en sociale bijstand.

Geredigeerd door:
Nagezien door:
Print: 21/02/2023 10.53

R3077_20230215_ANN2.docx
1/11

4. In het wetsontwerp worden de begrippen “kandidaat” en “kandidaat-waterstofvervoersnetbeheerder” door elkaar gebruikt. Het verdient aanbeveling om één uniform begrip te gebruiken.
5. De vraag rijst of de minister bij de aanwijzing van een waterstofvervoersnetbeheerder overeenkomstig de procedure bedoeld in artikel 9 van het wetsontwerp bijkomende voorwaarden kan opleggen. Artikel 13, 1°, van het wetsontwerp stelt immers dat de waterstofvervoersnetbeheerder “blijft voldoen aan de voorwaarden voor zijn aanwijzing als waterstofvervoersnetbeheerder” / “continue à remplir les conditions de sa désignation en tant que gestionnaire de réseau de transport d’hydrogène”, en lijkt aldus te impliceren dat bijkomende voorwaarden mogelijk zouden moeten zijn. Artikel 11 van het wetsontwerp bevat evenwel enkel de evaluatiecriteria voor aanwijzing, en bevat geen wettelijke basis voor het opleggen van bijkomende voorwaarden. Als het de bedoeling is dat de minister bijkomende voorwaarden kan opleggen, passe men artikel 9 dan wel 11 van het wetsontwerp aan teneinde een uitdrukkelijke wettelijke basis in die zin in te voegen.

BIJZONDERE OPMERKINGEN BIJ DE ARTIKELN

Art. 2

6. Men vervange in de bepaling onder 11° de woorden “waterstofvervoersinstallatie: alle pijpleidingen bestemd voor het vervoer van waterstof, met inbegrip van” / “installation de transport d’hydrogène: toute canalisation destinée au transport d’hydrogène, y compris” door de woorden “waterstofvervoersinstallatie: alle waterstofvervoersleidingen, met inbegrip van” / “installation de transport d’hydrogène: toute canalisation de transport d’hydrogène, y compris”. (Het begrip “waterstofvervoersleiding” / “canalisation de transport d’hydrogène” is in de bepaling onder 12° gedefinieerd als elke pijpleiding die bestemd is voor het vervoer van waterstof.)
7. Men vervange in de bepaling onder 19° de woorden “netgebruiker: elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die capaciteit reserveert op waterstofvervoersinstallatie” / “utilisateur de réseau: toute personne physique ou morale qui réserve de la capacité sur une installation de transport d’hydrogène” door de woorden “netgebruiker: elke waterstofonderneming die capaciteit reserveert op een waterstofvervoersinstallatie” / “utilisateur de réseau: toute entreprise d’hydrogène qui réserve de la capacité sur une installation de transport d’hydrogène”. (Gelet op de definitie van “waterstofonderneming” / “entreprise d’hydrogène” in artikel 2, 9°, van het wetsontwerp, is elke netgebruiker een waterstofonderneming + tekstuele verbetering in de Nederlandse tekst.)

Art. 3

8. Men late artikel 3, eerste lid, van het wetsontwerp weg, aangezien die bepaling geen normatieve strekking heeft.
(In de *Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten* wijst de Raad van State erop dat “de vermelding van het onderwerp van de tekst (...) als dusdanig niet regelgevend van aard [is]. Normaal gezien hoort ze dan ook niet thuis in het dispositief.”³)

³ Raad van State, *Beginnelsen van de wetgevingstechniek, Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, nr. 87, blz. 66.

Geredigeerd door:

Nagezien door:

Print: 21/02/2023 10.53

R3077_20230215_ANN2.docx

2/11

Indien de commissie gevolg geeft aan deze opmerking, late men in het opschrift van artikel 3 de woorden “Doel en” / “Objet et” weg.

Art. 4

9. In paragraaf 1 wordt gesteld dat “*de bouw en de exploitatie van elke waterstofvervoersleiding de voorafgaande toekenning van een waterstofvervoersvergunning*” vereist. Echter, de definitie van ‘waterstofvervoersvergunning’ bedoeld in artikel 2, 23°, van het wetsontwerp stelt dat niet elke waterstofvervoersleiding maar elke waterstofvervoersinstallatie vergunningsplichtig is. Uit de definitie van waterstofvervoersinstallatie (artikel 2, 11°, van het wetsontwerp) en van waterstofvervoersleiding (artikel 2, 12°, van het wetsontwerp) blijkt dat waterstofvervoersinstallatie een breder begrip is.

Elders in het wetsontwerp, zoals artikel 5, § 2, wordt er gesproken over “*vergunningen voor de bouw en het beheer van waterstofvervoersinstallaties*”.

Het komt de commissie toe de vergunningsplicht duidelijk en uniform te omschrijven, en aan te geven of deze beperkt is tot waterstofvervoersleidingen dan wel tot waterstofvervoersinstallaties, dit teneinde rechtszekerheid te verschaffen betreffende de vergunningsplicht.

Art. 5

10. Men vervange in artikel 5, § 4, van het wetsontwerp de woorden “*In afwachting van de aanneming van het koninklijk besluit*” / “*Dans l'attente de l'adoption de l'arrêté royal*” door de woorden “*In afwachting van de inwerkingtreding van het koninklijk besluit*” / “*Dans l'attente de l'entrée en vigueur de l'arrêté royal*”.
- (Niet de datum van aanneming van het koninklijk besluit, maar de datum van de inwerkingtreding ervan bepaalt tot welke datum het koninklijk besluit van 14 mei 2002 ‘betreffende de vergunning voor het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen’ van toepassing zal blijven.)

11. Uit de formulering van paragraaf 5 lijkt het alsof de Commissie een beslissing neemt over het toekennen van waterstofvergunningen voor de uitbreiding van bestaande waterstofnetten. De vraag rijst of het niet eerder de bedoeling is dat de minister beslist op basis van een advies van de Commissie (zie onder meer artikel 5, § 2, alsook artikel 3 van de gaswet). Het komt de commissie toe te beoordelen of deze paragraaf verduidelijkt dient te worden.

Art. 9

12. Artikel 9 van het wetsontwerp strekt ertoe de procedure voor de certificering en de aanwijzing van de waterstofvervoersnetbeheerder te regelen. Op basis van § 4 is het de Commissie die beslist over de certificeringsaanvraag en die de Algemene Directie Energie een advies bezorgt binnen zestig werkdagen na het verstrijken van de termijn voor het indienen van de kandidaturen. Met toepassing van artikel 26, § 1, van het wetsontwerp, zou de kandidaat die geen certificering verkrijgt tegen de beslissing van de Commissie beroep kunnen instellen bij het Marktenhof. Het komt de commissie toe te oordelen of de in § 5 en § 6 van artikel 9 vastgelegde termijnen voor de voorzetting van de procedure voor de aanwijzing van een netbeheerder in een dergelijke situatie niet moeten worden opgeschort. Zonder die mogelijkheid zou de kandidaat die gelijk

Geredigeerd door:

Nagezien door:

Print: 21/02/2023 10.53

R3077_20230215_ANN2.docx

3/11

haalt voor het Marktenhof immers niet langer als waterstofvervoersnetbeheerder kunnen worden aangewezen, aangezien de aanwijzingsprocedure in de tussentijd zou zijn voortgezet zonder de uitspraak van het Marktenhof af te wachten.

13. In artikel 9, § 4, laatste zin, van het wetsontwerp, vervange men de woorden “een advies met betrekking tot de evaluatiecriteria” / “un avis sur les critères d’évaluation” door de woorden “een advies over de kandidaten, in het licht van de evaluatiecriteria” / “un avis sur les candidats, à la lumière des critères d’évaluation”.
(Het advies van de Algemene Directie mag geen betrekking hebben op de evaluatiecriteria, maar op de verdiensten van de kandidaten, die geëvalueerd worden op basis van de in artikel 11 vastgelegde criteria.)
14. In artikel 9, § 5, van het wetsontwerp, late men de woorden “de evaluatie en” / “de l’évaluation et” weg.
(De woorden “de evaluatie en” leiden tot verwarring. Artikel 9, § 4, beoogt te bepalen dat de Commissie alleen een advies bezorgt aan de Algemene Directie Energie. Er is geen sprake van het bezorgen van een evaluatie.)

Art. 10

15. De vraag rijst of in de Nederlandse tekst van de bepaling onder 2°, b), de woorden “van de waterstofvervoersnetbeheerder juridisch vertegenwoordigen” niet moeten worden vervangen door de woorden “van de waterstofvervoersnetbeheerder wettelijk vertegenwoordigen” of door de woorden “van de waterstofvervoersnetbeheerder rechtsgeldig vertegenwoordigen”.
(Overeenstemming met de Franse tekst “représentant légalement”. Zie onder meer art. 9 van de wet van 23 oktober 2022 ‘tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en tot omzetting van de Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU’, waar beide mogelijkheden gebruikt worden.)
Deze opmerking geldt ook voor de bepaling onder 2°, c), eerste en tweede lid.

Art. 11

16. De vraag rijst of in de inleidende zin van het eerste lid de woorden “De Algemene Directie Energie beoordeelt de kandidaturen” / “La Direction générale de l’Énergie évalue les candidatures” niet moeten worden vervangen door de woorden “De Algemene Directie Energie en de Commissie beoordelen de kandidaturen” / “La Direction générale de l’Énergie et la Commission évaluent les candidatures”.
(Gelet op artikel 9, § 4, van het wetsontwerp speelt ook de Commissie hierin een rol.)

Art. 12

17. Men voege in artikel 12, § 3, tweede lid, *in fine*, van het wetsontwerp, na de woorden “De beslissing wordt aan de minister” / “La décision est envoyée au ministre”, de woorden “en aan de waterstofvervoersnetbeheerder” / “et au gestionnaire du réseau de transport d’hydrogène” in.
(Daar de Commissie een beslissing tot intrekking neemt en aangezien tegen elke beslissing van de Commissie, overeenkomstig artikel 26, § 1, van het wetsontwerp, beroep zou kunnen worden ingesteld bij het Marktenhof, is het raadzaam dat de beslissing ter kennis wordt gebracht

Geredigeerd door:

Nagezien door:

Print: 21/02/2023 10.53

R3077_20230215_ANN2.docx

4/11

van de netbeheerder, opdat die zijn recht om beroep in te stellen daadwerkelijk zou kunnen uitoefenen.)

18. Artikel 12, § 4, betreft de intrekking van de aanwijzing van de waterstofnetbeheerder. Het eerste lid beoogt te bepalen dat de minister de aanwijzing kan intrekken, met name wanneer de Commissie de certificering van de netbeheerder heeft ingetrokken. Daaruit volgt *a contrario* dat de minister kan beslissen om de aanwijzing van de beheerder niet in te trekken wanneer die niet langer gecertificeerd is. Het komt de commissie toe te beoordelen of de intrekking van de aanwijzing van de waterstofnetbeheerder niet automatisch moet plaatsvinden wanneer die zijn certificering verliest.

Art. 13

19. De vraag rijst of de waterstofvervoersbeheerder ook blijvend aan de voorwaarden bedoeld in artikel 10 moet voldoen. Als dat het geval is, vult men artikel 13, 1°, van het wetsontwerp in die zin aan.

Art. 16

20. De vraag rijst of er in paragraaf 2, tweede lid, 1°, enig verschil beoogt wordt tussen het begrip “tariefperiode” / “la période tarifaire”, enerzijds, en het begrip “reguleringsperiode” / “la période de régulation”, anderzijds. In de gaswet (o.a. artikel 15/5ter) wordt enkel het begrip “tariefperiode” / “la période tarifaire” gebruikt.

Als men ervoor kiest het begrip “reguleringsperiode” / “la période de régulation” aan te passen, passe men dit ook aan in paragraaf 2, tweede lid, 4°.

Art. 22

21. De Nederlandse en de Franse tekst van paragraaf 2, eerste zin, stemmen niet overeen. Het staat aan de commissie te oordelen welke versie correct is.

Men vervange in ieder geval in de Nederlandse tekst van paragraaf 2, eerste zin, de woorden “Wanneer de eigenaar van een waterstofvervoersinstallatie” door de woorden “Wanneer de eigenaar van een bestaand waterstofnet”.

(Overeenstemming met de overige bepalingen van artikel 22.)

Art. 23

22. Het verdient aanbeveling om de tweede zin van paragraaf 1, 2° (“De eigenaar van het bestaande waterstofnet is niet bevoegd voor het verlenen en beheren van toegang voor derden, noch voor de investeringsplanning.” / “Le propriétaire du réseau d’hydrogène existant n’est pas responsable de l’octroi et de la gestion de l’accès des tiers, ni de la planification des investissements.”) op te nemen in een nieuwe paragraaf. Paragraaf 1 bepaalt de verplichtingen van de onafhankelijke beheerder, terwijl de geciteerde zin de in paragraaf 2 bedoelde eigenaar van een bestaand waterstofnet betreft.

Geredigeerd door:

Nagezien door:

Print: 21/02/2023 10.53

R3077_20230215_ANN2.docx

5/11

In ieder geval vervange men in paragraaf 1, 2°:

- de woorden “afdoende investeringsplanning in” / “*établir une planification adéquate des*” door de woorden “afdoende investeringsprogramma in” / “*établir un programme adéquat des*”;
- de woorden “noch voor de investeringsplanning” / “*ni de la planification des investissements*” door de woorden “noch voor het investeringsprogramma” / “*ni du programme des investissements*”.

(Overeenstemming met de in artikel 14, § 2, 3°, van het wetsontwerp gebruikte terminologie.)

Art. 25

23. Het komt de commissie toe te beoordelen of de verwijzing in het derde lid naar de “*jaarbegroting van de Commissie*” / “*Le budget annuel de la Commission*” zoals bedoeld in artikel 25, § 5, van de wet van 29 april 1999 ‘betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt’ dient vervangen te worden door een verwijzing naar de “*begroting en de jaarrekening van de Commissie*” / “*Le budget et les comptes annuels de la Commission*”. Dat artikel 25, § 5, bevat immers regels inzake de begroting ende jaarrekening van de Commissie.

Art. 26

24. De vraag rijst paragraaf 2 niet moeten worden vervangen als volgt:

"§ 2. Iedere persoon die een belang aantoonst, kan het in paragraaf 1 bedoelde beroep instellen."
/

"§ 2. Toute personne justifiant d'un intérêt peut introduire le recours visé au paragraphe 1er."

(Meer gebruikelijke formulering van de bepaling.)

25. Men vervange in artikel 26 van het wetsontwerp het tweede lid van § 4 door:

"Wanneer de Commissie geen beslissing neemt binnen de bij of krachtens deze wet gestelde termijn kan de betrokken partij de Commissie in gebreke stellen om een beslissing te nemen. Bij het uitblijven van een beslissing na afloop van een termijn van vijfenveertig dagen, te rekenen vanaf de dag van de ingebrekestelling, wordt het stilzwijgen beschouwd als een beslissing tot afwijzing van het verzoek. De betrokken partij kan, binnen dertig dagen na het verstrijken van de termijn van vijfenveertig dagen te rekenen vanaf de dag van de ingebrekestelling, een beroep instellen tegen de stilzwijgende beslissing tot afwijzing van de Commissie."

/

"Lorsque la Commission ne prend pas de décision dans le délai prescrit par ou en vertu de la présente loi, la partie concernée peut mettre la Commission en demeure de prendre une décision. L'absence de décision à l'issue d'un délai de quarante-cinq jours à compter du jour de la mise en demeure vaut décision de rejet de la demande. La partie concernée peut, dans les trente jours suivant l'expiration du délai de quarante-cinq jours à compter du jour de la mise en demeure, introduire un recours contre la décision implicite de rejet de la Commission."

(Maakt de bepaling bevattelijker. De tekst van het wetsontwerp is onvoldoende duidelijk inzake de aanvang van de termijn van 30 dagen waarbinnen het beroep moet worden ingesteld wanneer een beslissing van de Commissie uitblijft.)

Geredigeerd door:

Nagezien door:

Print: 21/02/2023 10.53

R3077_20230215_ANN2.docx

6/11

26. De vraag rijst of de situatie geregeld in paragraaf 4, vierde lid, vereist dat er enkel een niet-vertrouwelijke versie van het verzoekschrift wordt ingediend dan wel dat er zowel een vertrouwelijke als een niet-vertrouwelijke versie van het verzoekschrift wordt ingediend.

Als de commissie besluit dat de bepaling in de eerste zin dient gelezen te worden, vervange men paragraaf 4, vierde lid, als volgt:

“Indien het verzoekschrift gegevens bevat die de verzoeker als vertrouwelijk beschouwt, vermeldt hij dit uitdrukkelijk en dient hij enkel een niet-vertrouwelijke versie van het verzoekschrift in, op straffe van nietigheid.”

/

“Si la requête contient des informations que le requérant considère comme confidentielles, il doit l’indiquer expressément et déposer, à peine de nullité, seulement une version non confidentielle de la requête.”

Als de commissie besluit dat de bepaling in de tweede zin dient gelezen te worden, vervange men paragraaf 4, vierde lid, als volgt:

“Indien het verzoekschrift gegevens bevat die de verzoeker als vertrouwelijk beschouwt, vermeldt hij dit uitdrukkelijk en dient hij ook een niet-vertrouwelijke versie van het verzoekschrift in, op straffe van nietigheid.”

/

“Si la requête contient des informations que le requérant considère comme confidentielles, il doit l’indiquer expressément et déposer également, à peine de nullité, une version non confidentielle de la requête.”

27. De vraag rijst of, voor wat het in paragraaf 5 bedoelde administratief dossier betreft, het Marktenhof toegang heeft tot het gehele administratief dossier (vertrouwelijke en niet-vertrouwelijke stukken). Paragraaf 5, derde lid, lijkt dit te impliceren. Als dit overeenstemt met de bedoeling van de commissie, kan dit het best uitdrukkelijk in de wet opgenomen worden.

LOUTER VORMELIJKE VERBETERINGEN EN TAALKUNDIGE CORRECTIES

Art. 2

28. Men vervange in de Franse tekst van het wetsontwerp, in artikel 2, 3°, c), de woorden "*consommateurs finaux*" door de woorden "*clients finaux*".
(Afstemming tussen de twee talen: zie artikel 2, 7°, van het wetsontwerp, waar de woorden "*client final*" overeenstemmen met het woord "*afnemer*".)
29. Men vervange in de Nederlandse tekst van de bepaling onder 3°, e), de woorden "*van en naar de grote waterstofopslageenheden, inclusief*" door de woorden "*van en naar de grote waterstofopslagfaciliteiten, inclusief*".
(Overeenstemming met de Franse tekst "*installations de stockage*" en de definitie van waterstofopslagfaciliteiten uit artikel 2, 16°, van het wetsontwerp.)

Geredigeerd door:

Nagezien door:

Print: 21/02/2023 10.53

R3077_20230215_ANN2.docx

7/11

Art. 3

30. Men vervange artikel 3, tweede lid, van het wetsontwerp, door:

"Deze wet is enkel van toepassing op waterstofvervoersinstallaties."

/

"La présente loi s'applique uniquement aux installations de transport d'hydrogène."

(De Raad van State beveelt het volgende aan: "Gebruik om een handeling te beschrijven veeleer een werkwoord dan een zelfstandig naamwoord"⁴, alsook "Schrijf de zinnen bij voorkeur in de actieve vorm in plaats van in de passieve vorm."⁵)

Art. 4

31. Men vervange in paragraaf 1 de woorden "het ministerieel besluit tot aanwijzing van de waterstofvervoersnetbeheerder bedoeld in artikel 9, § 6," / "l'arrêté ministériel désignant le gestionnaire de réseau de transport d'hydrogène visé à l'article 9, § 6," door de woorden "het ministerieel besluit bedoeld in artikel 9, § 6, tot aanwijzing van de waterstofvervoersnetbeheerder" / "l'arrêté ministériel visé à l'article 9, § 6, désignant le gestionnaire de réseau de transport d'hydrogène" (Verduidelijking dat de verwijzing betrekking heeft op het ministerieel besluit.)
Deze opmerking geldt mutatis mutandis ook voor paragraaf 2, paragraaf 3, eerste lid, en paragraaf 6 van dezelfde bepaling.

Art. 5

32. Men passe de tekst van paragraaf 2 dusdanig aan dat men tegemoet komt aan de wetgevings-technische richtlijnen van de Raad van State om geen gebruik te maken van het werkwoord "moeten" of soortgelijke uitdrukkingen zoals "ertoe gehouden zijn", maar wel van het werkwoord dat de handeling in kwestie weergeeft, vervoegd in de tegenwoordige tijd.⁶
33. Men vervange in de Nederlandse tekst van paragraaf 6, eerste lid, 2°, de woorden "de ontwikkelingsplannen voor waterstofdistributienetten" door de woorden "de ontwikkelingsprojecten voor de waterstofdistributienetten".
(Overeenstemming met de Franse tekst "plan de développement ou les projets de développement".)

Art. 9

34. Men vervange in de Franse tekst van paragraaf 6 de woorden "par lettre recommandée avec accusé de réception au gestionnaire de réseau de transport d'hydrogène et aux autres candidats. Le ministre communique l'identité du gestionnaire de réseau de transport d'hydrogène à la Commission européenne." door de woorden "par lettre recommandée avec accusé de réception au gestionnaire de réseau de transport d'hydrogène désigné et aux autres candidats. Le ministre communique l'identité du gestionnaire de réseau de transport d'hydrogène désigné à la Commission européenne."
(Overeenstemming met de Nederlandse tekst "aangewezen waterstofvervoersnetbeheerder".)

⁴ Raad van State, Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten, nr. 3.5.3, blz. 7.

⁵ Raad van State, ibidem, nr. 3.9.1, blz. 8.

⁶ O.c., blz. 7.

Geredigeerd door:

Nagezien door:

Print: 21/02/2023 10.53

R3077_20230215_ANN2.docx

8/11

Art. 14

35. De Raad van State beveelt het volgende aan: "Gebruik in een opsomming geen tussenzinnen, dat zijn zinnen die de opsomming onderbreken om aanvullende informatie toe te voegen over een opgesomd onderdeel." Men verplaatse derhalve in artikel 14, § 2, 1°, van het wetsontwerp, de twee tussenleden, die de leden 2 en 3 worden, luidende:

"De in het eerste lid, 1°, bedoelde scenario's zijn consistent met de scenario's die de Belgische vervoersnetbeheerders (...).

Deze scenario's worden ter consultatie voorgelegd aan de relevante betrokken partijen teneinde het realistisch karakter ervan te verifiëren."

/

"Les scénarios visés à l'alinéa 1er, 1°, sont cohérents avec les scénarios adoptés par les gestionnaires de réseaux de (...).

Ces scénarios sont soumis pour consultation aux parties prenantes concernées en vue de vérifier leur caractère réaliste."

Art. 17

36. Men vervange in de Nederlandse tekst van het tweede lid de woorden "De waterstofvervoersnetbeheerder is verantwoordelijk voor het toezicht op" door de woorden "De waterstofvervoersnetbeheerder wordt belast met het toezicht op".
(Overeenstemming met de Franse versie van de tekst "est chargé de".)

Art. 19

37. Men vervange in de paragrafen 1 en 2 de woorden "met inbegrip van de overeenkomstig artikel 4 toegelaten uitbreidingen" / "y compris les extensions autorisées conformément à l'article 4, par des" telkens door de woorden "met inbegrip van de overeenkomstig artikel 4, § 5, toegelaten uitbreidingen" / "y compris les extensions autorisées conformément à l'article 4, § 5, par des".
(Preciezere verwijzing.)
38. Men vervange in de Nederlandse tekst van artikel 19, § 3, van het wetsontwerp de woorden "Elke beheerder" door de woorden "Elke eigenaar".
(Afstemming tussen de twee talen: men stemme de Nederlandse tekst [*beheerder* → *eigenaar*] af op de Franse tekst [*propriétaire*], overeenkomstig de verduidelijking in de toelichting van het artikel.⁷)

Art. 20

39. Men vervange in de Nederlandse tekst van paragraaf 5 de woorden "De Commissie kan van de betrokken partijen alle informatie verlangen die zij nodig acht" door de woorden "De Commissie kan bij de betrokken partijen alle informatie opvragen die zij nodig acht".
(Overeenstemming met de Franse tekst "peut demander".)

⁷ DOC 55 3077/001, blz. 26.

Art. 21

40. Men vervange in paragraaf 3, eerste lid, de woorden “*in staat stellen deze te beoordelen in het licht van de beoordelingscriteria bedoeld in artikel 22*” / “*de l’évaluer à la lumière des critères d’évaluation visés à l’article 22*” door de woorden “*in staat stellen deze te beoordelen in het licht van de voorafgaande voorwaarden bedoeld in artikel 22*” / “*de l’évaluer à la lumière des conditions préalables visées à l’article 22*”.

(Artikel 22 van het wetsontwerp heeft betrekking op de “voorafgaande voorwaarden” / “conditions préalables”).

Deze opmerking geldt mutatis mutandis ook voor paragraaf 4 van dezelfde bepaling.

41. Men vervange in de Nederlandse tekst van paragraaf 3, tweede lid, de woorden “*alle aanvullende informatie te verstrekken die zij voor hun evaluatie nodig achten*” door de woorden “*alle aanvullende informatie te verstrekken die zij voor hun onderzoek nodig achten*”.

(Overeenstemming met de Franse tekst: “examen”).

Art. 22

42. Men vervange in paragraaf 1, eerste lid, 1°, de woorden “*de hem overeenkomstig artikel 23 opgedragen taken uit te voeren*” / “*pour l’exécution des tâches qui lui incombent conformément à l’article 23*” door de woorden “*de hem overeenkomstig artikel 23 opgedragen verplichtingen uit te voeren*” / “*pour l’exécution des obligations qui lui incombent conformément à l’article 23*”.

(Aanpassen van de terminologie aan de terminologie gebruikt in paragraaf 1, eerste lid, 2°, en artikel 23 van het wetsontwerp.)

43. Men vervange in de Nederlandse tekst van paragraaf 2 de woorden “*Deze voorwaarden kunnen de criteria omvatten*” door de woorden “*Deze voorwaarden kunnen onder andere de criteria omvatten*”.

(Overeenstemming tussen de Nederlandse en Franse tekst [“entre autres”].)

Art. 23

44. De beide taalversies van paragraaf 1, 1°, stemmen niet overeen. De woorden “*inclusief het innen van een toegangsheffing en congestielasten voor de exploitatie*” staan er tegenover de woorden “*y compris la perception des redevances d’accès et des redevances de congestion*”. Het staat aan de commissie om beide taalversies beter op elkaar af te stemmen.

45. Men vervange in paragraaf 2, 1°, de woorden “*voor de uitvoering van zijn taken, inclusief meer bepaald alle toepasselijke informatie*” / “*pour l’exécution de ses tâches, y compris, notamment, toutes les information applicables*” door de woorden “*voor de uitvoering van zijn verplichtingen, inclusief het meedelen van alle relevante informatie*” / “*pour l’exécution de ses obligations, y compris, la communication de toutes les information pertinentes*”.

(Verbeteren van de logica van de zin en van het woordgebruik. Zie ook de opmerking onder randnummer 42.)

46. Men vervange in artikel 23, § 2, 4°, van het wetsontwerp, de woorden “*de waarborgen*” / “*les garanties destinées*” door de woorden “*het geven van de waarborgen*” / “*qu’il offre les garanties destinées*”.

(Grammaticale verbetering.)

Geredigeerd door:

Nagezien door:

Print: 21/02/2023 10.53

R3077_20230215_ANN2.docx

10/11

Art. 26

47. Men vervange in paragraaf 1 de woorden “kan beroep worden ingesteld bij het Marktenhof bedoeld in artikel 101, § 1, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, uitspraak doende als in kort geding” / “la Cour des marchés visée à l'article 101, §1er, alinéa 4, du Code judiciaire, statuant comme en matière de référé” door de woorden “kan beroep worden ingesteld bij het Marktenhof, zetelend zoals in kort geding” / “la Cour des marchés, siégeant comme en référé”.
(Cf. art. 15/20, § 1, eerste lid, van de gaswet.)
48. Men vervange de Nederlandse versie van paragraaf 3 als volgt:
- “§ 3. De minister of een belanghebbende partij kan binnen dertig dagen na de bekendmaking van het verzoekschrift op de website van de Commissie overeenkomstig paragraaf 4, vijfde lid, in de zaak tussenkomen.”.*
- (Taalconcordantie. + Gebruik van de gangbare terminologie.)
49. Men late in artikel 26, § 4, derde lid, 2°, van het wetsontwerp, het woord “maatschappelijke” / “social” weg.
(Het Wetboek van vennootschappen en verenigingen heeft het begrip “maatschappelijke zetel” vervangen door “zetel”.)
50. Men vervange in de Nederlandse tekst van paragraaf 4, derde lid, 4°, de woorden “tot aan de sluiting van de terechtzitting, door” door de woorden “tot aan de sluiting van de debatten, door”.
(Taalconcordantie. + Gebruik van de gangbare terminologie, cf. artikel 769 van het Gerechtelijk Wetboek.)
51. Men vervange in de Nederlandse tekst van paragraaf 4, vijfde lid, de woorden “onverwijld bij gerechtelijk schrijven in kennis” door de woorden “onverwijld per gerechtsbrief in kennis”.
(Taalconcordantie. + Gebruik van de gangbare terminologie.)
52. Men vervange in paragraaf 6, tweede lid, de woorden “in zijn inleidend verzoekschrift en” / “dans sa requête introductive d'instance et” door de woorden “in zijn verzoekschrift en” / “Toutefois, la Cour des marchés peut, à la demande du requérant dans sa requête et”.
(Harmoniseren van de terminologie binnen eenzelfde artikel.)
53. Men vervange in de Nederlandse tekst van paragraaf 7, tweede lid, de woorden “en na een contradictoir debat. Bij” door de woorden “en na een debat op tegenspraak. Bij”.
(Taalconcordantie. + Gebruik van de gangbare terminologie.)

N.B.: Enkele minder belangrijke verbeteringen werden op een exemplaar van de tekst aan het commissiesecretariaat bezorgd.

Geredigeerd door:

Nagezien door:

Print: 21/02/2023 10.53

R3077_20230215_ANN2.docx

11/11

AIR LIQUIDE INDUSTRIES BELGIUM SA-NV

Bourgetlaan 44
1130 BRUSSEL
België
+32 (0)2 431 72 00

Kamer van volksvertegenwoordigers
Commissie ENERGIE, LEEFMILIEU EN KLIMAAT
Natieplein

1008 Brussel

Brussel, 19 januari 2023

Mijnheer de Commissievoorzitter,
Geachte leden van de Commissie Energie, Leefmilieu en Klimaat,

Betreft: Wetsontwerp betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen

Air Liquide heeft kennisgenomen van het Wetsontwerp betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen, dat momenteel ter bespreking voorligt bij uw Commissie.

De memorie van toelichting spreekt van "een door de sector ondersteunde aanpak" (Parl. St.55-3077/001, 8).

Air Liquide is vandaag de leider van de waterstofsector in België. We zijn onder meer de enige marktspeeler met pijpleidingen voor de levering van waterstof in België, met vertakkingen tot in Noord-Frankrijk en in Nederland (in totaal ca. 855 km).

Air Liquide is voorstander van een versnelde ontwikkeling van de waterstofmarkt en kan zich vinden in meerdere krachtlijnen van het Wetsontwerp. We stellen ons echter essentiële vragen bij een aantal elementen. Om te beginnen lijkt er een probleem te bestaan qua bevoegdheidsverdeling tussen de federale Staat en de Gewesten, zoals opgemerkt door de Afdeling Wetgeving van de Raad van State in haar advies bij het Wetsontwerp. Parallel hiermee bestaat de zorg dat wij verplicht het beheer van ons netwerk uit handen zouden moeten geven op straffe van het verlies van al onze waterstofvervoersvergunningen, wat wij zien als een fundamentele aantasting van ons eigendomsrecht. Ten slotte achten wij het onverstandig dat België met dit wetsontwerp vooruitloopt op de nakende goedkeuring van het Europese *Hydrogen and decarbonised gas market* pakket omdat een geharmoniseerde implementatie hiervan van cruciaal belang is voor de snelle ontwikkeling van de waterstofmarkt, wetende dat bestaande en nieuwe waterstofnetwerken grensoverschrijdend (zullen) zijn.

Air Liquide heeft reeds een procedure bij de Raad van State opgestart tegen het Koninklijk Besluit van 20 juli 2022 tot vaststelling van de criteria voor toekenning van een subsidie in het kader van het Klimaat-, Transitie- en Relancefonds voor de aanleg van een waterstoftransportnetwerk, dat de Regering 5 dagen na de goedkeuring van het Wetsontwerp heeft aangenomen. In deze procedure stelt Air Liquide onder andere de naleving van het gelijkheidsbeginsel in vraag. Air Liquide is een voortrekker in diverse belangrijke energietransitie projecten van wereldschaal, heeft zich altijd constructief opgesteld en wenst ook in de uitvoering van haar waterstofbeleid een partner van de Belgische Staat te blijven. Daarom acht zij het opportuun om haar standpunt nu al aan uw Commissie voor te leggen, om te vermijden dat nieuwe procedures (bijvoorbeeld bij het Grondwettelijk Hof) bijkomende rechtsonzekerheid en vertraging zouden opleveren.

Siège social: Avenue du Bourget, 44, 1130 BRUXELLES, Belgique - Maatschappelijke zetel: Bourgetlaan 44, 1130 Brussel, België
TVA/BTW BE 0457.652.730 - RPM Bruxelles / RPR Brussel - BNP Paribas Fortis - IBAN BE06 0016 0242 2822 - BIC GEBABEBB
AIR LIQUIDE INDUSTRIES BELGIUM SA-NV fait partie de l'organisation / is onderdeel van de organisatie AIR LIQUIDE BENELUX INDUSTRIES

Daarom vraagt Air Liquide, als grootste marktspeeler in de waterstofsector in België, om gehoord te kunnen worden door uw Commissie in het kader van het onderzoek van het Wetsontwerp.

Met oprechte hoogachting,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Gert Jan Ten Cate'.

Gert Jan Ten Cate
Air Liquide Industries Belgium
General Manager

Siège social: Avenue du Bourget, 44, 1130 BRUXELLES, Belgique - Maatschappelijke zetel: Bourgetlaan 44, 1130 Brussel, België
TVA/BTW BE 0457.652.730 - RPM Bruxelles / RPR Brussel - BNP Paribas Fortis - IBAN BE06 0016 0242 2822 - BIC GEBABEBB
AIR LIQUIDE INDUSTRIES BELGIUM SA-NV fait partie de l'organisation / is onderdeel van de organisatie AIR LIQUIDE BENELUX INDUSTRIES

2

AIR LIQUIDE INDUSTRIES BELGIUM SA-NV

Bourgetlaan 44
1130 BRUSSEL
België
+32 (0)2 431 72 00

Kamer van volksvertegenwoordigers
Commissie ENERGIE, LEEFMILIEU EN KLIMAAT
Natieplein
1008 Brussel

Brussel, 10 februari 2023

Mijnheer de Commissievoorzitter,
Geachte leden van de Commissie Energie, Leefmilieu en Klimaat,

Betreft: Wetsontwerp betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen

Na onze brief van 19 januari en ons onderhoud op 8 februari met Minister van Energie Tinne Van Der Straeten, stellen wij tot onze spijt vast, noch gehoord te zijn geworden door de commissie, noch enige wijziging in de voorgestelde aanpak van het regelgevend kader te hebben opgemerkt.

Met deze brief wil Air Liquide nogmaals toelichten waarom het voorliggende wetsontwerp betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen niet alleen niet verenigbaar is met de aard van de activiteiten van Air Liquide maar bovenal nadelig is voor de Belgische industrie.

Allereerst is het belangrijk te benadrukken dat **Air Liquide de ontwikkeling van een Belgische open access waterstof backbone in een Europees kader van harte ondersteunt**. Evenwel zien we niet hoe onze pijpleidingen kunnen bijdragen aan dat doel, laat staan dat dit ten goede zou kunnen komen aan de noden van onze industriële klanten. Integendeel, de integratie van onze pijpleidingen, die een onmisbare schakel vormen in de keten om een volledig op maat gemaakt product te kunnen leveren, in een netwerk waar de kwaliteit van een gelijkaardig maar zeker niet identiek product veel lager ligt, brengt zowel **substantiële risico's op schade, leveringonzekerheid als hoog oplopende kosten** met zich mee die met name de chemische industrie in ons land rechtstreeks zullen treffen. Bovendien is deze ondoordachte drang om een vertrouwd model dat geïnspireerd is op de bestaande elektriciteits- en gasmarkten op een ontluikende waterstofmarkt toe te passen, dermate contraproductief dat belangrijke huidige en toekomstige industriële investeringen hierdoor niet zullen gerealiseerd worden.

Air Liquide betreurt daarom ten eerste dat deze niet onderbouwde incorporatiedrang van een netwerk dat geen enkele rol van betekenis kan spelen in het grotere Europese backboneproject, en die daarenboven **oplopende juridische spanningen en bevoegdheidsrechtelijke contradicties** doet ontstaan, het doel dat deze wet tracht te bereiken, onnodig op de helling zet.

Siège social: Avenue du Bourget, 44, 1130 BRUXELLES, Belgique - Maatschappelijke zetel: Bourgetlaan 44, 1130 Brussel, België
TVA/BTW BE 0457.652.730 - RPM Bruxelles / RPR Brussel - BNP Paribas Fortis - IBAN BE06 0016 0242 2822 - BIC GEBABEBB
AIR LIQUIDE INDUSTRIES BELGIUM SA-NV fait partie de l'organisation / is onderdeel van de organisatie AIR LIQUIDE BENELUX INDUSTRIES

Gedetailleerde toelichting

In dit gedeelte willen we onze redenering gedetailleerd toelichten, teneinde meer inzicht te geven in de operationele werkelijkheid en de achterliggende redenen van Air Liquide's overtuiging dat een incorporatie in de waterstofbackbone niet alleen geen meerwaarde maar vooral ook belangrijke risico's met zich meebrengt.

Verskillend doel

In overeenstemming met de Europese en Belgische waterstofstrategie en dito ambities is de beoogde waterstofbackbone voornamelijk bedoeld om **zeer grote volumes koolstofarme energie** over lange afstanden te transporteren, en om België aldus als strategische (doorvoer)hub in Europa te positioneren. De waterstof in deze backbonestructuur moet de waterstofeconomie tot ontwikkeling brengen, en kan als energiedrager **fossiele gasen (ten dele) vervangen**.

De pijpleidingen van Air Liquide daarentegen spelen in op een nichebehoefte en zijn aangelegd voor zeer **specifieke lokale industriële (chemische) toepassingen**. De (productie)technologieën en de daarmee volledig geïntegreerde infrastructuur in de huidige bestaande waterstofmarkt, **zijn op maat ontworpen voor de zeer specifieke behoeften van industriële klanten** waarbij **betrouwbaarheid en kwaliteit (met name zuiverheid en flexibiliteit) absoluut gegarandeerd moeten blijven**, bij gebreke waarvan industriële processen onvermijdelijk nadelig worden beïnvloed.

Daarnaast zal de **zeer beperkte beschikbare transportcapaciteit van Air Liquide's pijpleidingen geen enkele rol van betekenis kunnen spelen om de geambieerde waterstofeconomie te kunnen versnellen**. Immers, de backbone moet dienen als een waterstofsnelweg in Europa met leidingen die niet minder dan één meter diameter hebben. Het pijpleidingennet van Air Liquide in België dient echter gezien te worden als een op maat gemaakt *fietspad* met gemiddeld leidingen van slechts tien centimeter diameter. Het is dus illusoir te denken dat onze pijpleidingen ook maar een fractie aankunnen van de vandaag gekende getransporteerde aardgas volumes.

Waterstof versus aardgas

De toepassingen overlappen elkaar momenteel niet. Vandaag is waterstof voornamelijk een "industriële gas"¹ dat vooral wordt gebruikt als grondstof in tal van (chemische) processen. In de toekomst zou het kunnen worden gebruikt om een groot aantal toepassingen koolstofvrij te maken, onder meer als brandstof voor de productie van warmte en elektriciteit. Waterstof kan geproduceerd worden door de omvorming van aardgas of door elektrolyse van water. Waterstof als grondstof kan echter niet worden vervangen door alternatieve moleculen en vereist een hoge zuiverheid met slechts een zeer beperkte tolerantie wat betreft schommelingen in volume, druk en zuiverheid.

Aardgas daarentegen wordt hoofdzakelijk gebruikt om elektriciteit te produceren en warmte op te wekken. In sommige gevallen kan het worden gebruikt als grondstof (chemicaliën, raffinage, staal), waarbij bij de verbranding ervan CO₂ vrijkomt. Hoe dan ook ligt het cruciale verschil van beiden in de zuiverheidsgraad van de twee moleculen, die bij aardgas veel lager ligt en dus op het risico van directe schade aan installaties bij de gebruiker in geval van contaminatie.

Nog een belangrijk verschil met aardgas is dat hernieuwbare/koolstofarme waterstof lokaal kan worden geproduceerd, in de nabijheid van de consumenten: rechtstreeks in het hart van de industriële bekkens waar het wordt verbruikt, op voorwaarde dat er een betrouwbare elektriciteitsvoorziening beschikbaar is.

¹ De meest voorkomende industriële gasen zijn zuurstof, waterstof, stikstof, kooldioxide en edelgasen zoals argon, neon, xenon en krypton. De productie ervan is zeer energie-intensief.

Regulering van de markt: verschillend startpunt

De liberalisering van de markt voor aardgas (en elektriciteit) was bedoeld om de particuliere sector in staat te stellen te concurreren met de verticaal geïntegreerde geografische nationale overheidsmonopolies waar de openbare infrastructuur reeds zeer ruim of dicht ontwikkeld was. Zo bekeken zou soortgelijke regels toepassen op waterstof zinloos zijn, aangezien de infrastructuur en de marktdynamiek zeer verschillend zijn, afhankelijk van de toepassing ervan. **Vandaag is van enig monopolie in de waterstofmarkt in ieder geval hoegenaamd geen sprake.**

Waterstof die als industriële grondstof wordt gebruikt, kan niet als *commodity* worden beschouwd en er bestaat een concurrerende business-to-business-markt. Particuliere pijpleidingen zijn ontwikkeld door particuliere bedrijven om andere particuliere bedrijven te voorzien van ultrazuivere waterstof (tussen 99,95 en 99,999%), naast andere technische specificaties. De bedrijven in kwestie besloten hun waterstofbehoeften uit te besteden aan industriële gasspecialisten die de aansprakelijkheid inzake veiligheid, zuiverheid, druk, enzovoort op zich namen. Vandaag is de markt voor **industriële waterstofgrondstoffen geliberaliseerd en zeer competitief**: grote klanten hebben de keuze tussen zelf produceren of uitbesteden. Slechts een fractie van de productie wordt uitbesteed: meer dan twee derde van de waterstof wordt door de consumenten zelf geproduceerd voor hun productieproces. Voor beide opties zijn er vele bedrijven die hun oplossingen aanbieden waaruit klanten kunnen kiezen.

Zelfs bij uitbesteding kan voor verschillende leveringsvormen worden gekozen, zoals productie ter plaatse of levering via pijpleidingen of vrachtwagens, of beiden. In gevallen waarin productie ter plaatse praktisch niet mogelijk is, hebben industriële gasbedrijven geïnvesteerd in waterstofproductiefaciliteiten en leveringsinfrastructuur voor de verbinding met hun klanten in het kader van particuliere contracten. Particuliere pijpleidingen zijn derhalve bedoeld om een paar welbepaalde klanten te bevoorraden en niet om extra capaciteit voor derden ter beschikking te stellen

Regulering van de markt : technische specificaties

Indien deze specifieke pijpleidingen gereguleerd worden, zullen de leveranciers van industrieel gas niet meer kunnen leveren volgens de technische specificaties die contractueel met hun klanten zijn overeengekomen (zuiverheid, volume, druk, reservevoorraad enzovoort), waardoor de hele waardeketen in de chemische industriële hubs (Antwerpen, Rotterdam, Duinkerken, Ruhrgebied) in de verdrukking komt.

Afgezien van de vereiste hoge zuiverheid van waterstof, is het grootste risico van *Third Party Access* (TPA) het feit dat Air Liquide als **balanceringsverantwoordelijke** zal moeten optreden **wanneer vraag en aanbod van derden niet onmiddellijk op elkaar zijn afgestemd**. Zoniet loopt Air Liquide het risico niet in staat te zijn de volumes en minimum drukgaranties van de bestaande contracten van zijn eigen klanten te waarborgen. In tegenstelling tot het bestaande aardgasnet, dat toegang heeft tot opslagfaciliteiten en LNG-terminals, betekent balanceren dat Air Liquide haar eigen productie moet verhogen of verlagen. Deze flexibiliteit is misschien op dat moment niet beschikbaar op die productie-eenheden en zou betekenen dat Air Liquide soms aan een derde afnemer waar zij geen enkele contractuele relatie mee heeft waterstof zou moeten leveren.

Bovendien, bij het aanvaarden van TPA zal de door derden gebruikte transportcapaciteit Air Liquide dwingen om dichter bij de minimumdruk van onze klanten te opereren, waardoor de buffercapaciteit van ons netwerk en dus de betrouwbaarheid van de bevoorrading, daadwerkelijk worden verminderd. Met andere woorden, in geval van een storing van een van haar fabrieken zal Air Liquide, in plaats van de buffer te gebruiken en de klant niet te treffen, de klant moeten afsluiten, zonder daarvoor het contractuele recht te hebben. In tegenstelling tot het aardgasnet met zijn pijpleidingen met een grote diameter en geluste netwerken, is de buffercapaciteit van de pijpleidingen van Air Liquide veel kleiner en kunnen de meeste klanten niet van meerdere kanten worden bevoorradad.

Conclusie

Samenvattend, meer in het algemeen zal het reguleren van een opkomende markt en het indirect onteigenen van concurrerende industriële ondernemingen actief op de markt voor waterstofgrondstoffen, particuliere ondernemingen **niet stimuleren om te blijven investeren en evenmin nieuwe investeringen in de EU waterstofenergie markt aantrekken**. Dit geldt des te meer omdat de Verenigde Staten nu een bedrijfsvriendelijke omgeving creëren met eenvoudige financiële prikkels om koolstofarme productie te ontwikkelen en de leiding te nemen op de mondiale waterstofmarkt.

Een gereguleerde openbare waterstofbackbone (ter vervanging van aardgas in energie pijpleidingen) en niet gereguleerde particuliere waterstof pijpleidingen (om bestaande industriële toepassingen te voeden) moeten naast elkaar bestaan. Deze particuliere netwerken zijn niet bedoeld om te worden gereguleerd en mogen ons inziens derhalve niet onder het toepassingsgebied van de Belgische waterstofwet vallen. Voor dergelijke industriële particuliere netwerken moet ten minste een permanente afwijking van de regels worden toegestaan.

Het weze herhaald dat Air Liquide een groot voorstander is van regelgeving die de snelle ontwikkeling van een schone waterstofeconomie mogelijk maakt, maar een stapsgewijze en doordachte strategische aanpak is daarvoor van het grootste belang. De prioriteit moet zijn om investeringen op clusterniveau te vergemakkelijken alvorens ze via backbones met elkaar te verbinden. In ieder geval zijn daarvoor grote overheidsinvesteringen nodig en met name ook enorme volumes aan koolstofarme waterstof.

Met oprechte hoogachting,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Gert Jan Ten Cate'.

Gert Jan Ten Cate
Air Liquide Industries Belgium
General Manager